

Úvodník

Odborný článok

- 4 Likvidácia dedičstva formou dobrovoľnej dražby
Ján Hamara, ml.

Judikát

- 10 Oprávnená držba ako jeden z predpokladov vydržania
Katarína Valová

Postrehy z praxe

- 12 Postup notára podľa § 63 Notárskeho poriadku
Karol Kovács
- 15 Postup súdneho komisára pri registrácii závetu do zbierky vyhlásených závetov
Mária Brezovská

Rozhovor

- 17 Marek Šmid: Právo ma fascinuje, keď sa spravodlivosť stretáva s dobrou vôľou

Z diania v právnickej obci

- 22 Právna úprava nehnuteľností a práv k nim po rekodifikácii občianskeho práva v Českej republike
Jozef Opatovský, Pavol Dorič
- 24 Recenzia: Komentár k Občianskemu súdnemu poriadku
Karol Kovács

Dianie v komore

- 25 Odborný seminár notárov a zamestnancov notárov
Pavol Dorič
- 27 Konferencia notárov v Bratislave
Katarína Valová
- 29 Aktuality z medzinárodnej činnosti NK SR
Peter Danczi

Aktuálne z NK SR

- 30 Stanovisko k vydávaniu elektronických výpisov z obchodného registra aj zamestnancami notárskych úradov z pohľadu praxe
Miroslav Gregor, ml.
- 30 Notárska komora SR získala cenu Microsoft Industry Awards
- 31 Informácie o výberových konaniach, vzdelávaní v NK SR a o vymenovaných notároch (rok 2012)

Dávame do pozornosti

- 32 Prehľad právnickej literatúry

ARS NOTARIA 2/2012

Ročník: 16. • Vyšlo: 30. 6. 2012

Vydáva: Notárska komora Slovenskej republiky
Krasovského 13, 851 01 Bratislava 5
tel.: +421 2 555 74 519, fax: +421 2 555 74 589
notarska.komora@notar.sk, www.notar.sk

Redakčná rada:

JUDr. Zuzana Grófiková (vedúca redaktorka)
JUDr. Pavol Dorič, PhD.
JUDr. Jozef Opatovský
JUDr. Katarína Valová, PhD.

Periodicita:
štyrikrát ročne

Predplatné:
annamaria.dudasova@notar.sk

Inzercia:
annamaria.dudasova@notar.sk

Výroba: JAGA GROUP, s. r. o., Imricha Karvaša 2
P. O. Box 61, 810 05 Bratislava, www.jaga.sk

Foto: Notárska komora SR, archív autorov, thinkstock.cz
Registrácia MK SR: EV 4539/12, ISSN 1335-2229

Úvodník

Vážené kolegyně, vážení kolegovia, posledná Konferencia notárov, ktorá sa konala 23. 3. 2012, ma svojou atmosférou potešila. Okrem bežných otázok, ktoré sa riešia na každej konferencii, sa do popredia predierala nová téma, ktorá bude v našom stave aj v budúcnosti rezonovať: ako obstojíme v globálnej súťaži, ako využívame informačné technológie, ako nám pomáhajú v našej činnosti, v čom vidíme ich slabé miesta a nedostatky. Slobodné notárstvo latinského typu bolo na Slovensku obnovené pred 20 rokmi a súčasne začali na vývoj nášho povolania pôsobiť trendy, ktoré súvisia s globalizáciou. Dnes sa už dotýka všetkých sfér života spoločnosti a jej dôsledky sa nevyhli ani nášmu povolaniu. Americký mysliteľ a publicista Thomas L. Friedman vo svojej knihe Svet je plochý – Stručné dejiny 21. storočia (Academia, 2007) rozdelil globalizáciu do troch období. Globalizácia 1.0 sa začala rokom 1492 – Kolumbus objavil nový svet, rozvinul sa obchod medzi starým a novým svetom a toto obdobie trvalo približne do roku 1800. Kľúčovým faktorom zmien v tomto období bola hrubá sila, teda to, koľko svalov, konských síl či vetra mala daná krajina k dispozícii a akým spôsobom to dokázala využiť. Rozhodujúcimi činiteľmi boli štáty. Globalizácia 2.0 trvala približne od roku 1800 do roku 2000. Jej hnacou silou boli firmy, nadnárodné spoločnosti, ktoré začali hľadať globálne trhy a globálnu pracovnú silu. Najvýznamnejšiu úlohu v nej zohrali vynálezy a objavy v oblasti základnej komunikácie od parníkov a železníc v počiatkoch po telefóny a počítače v jej závere. Globalizácia 3.0 nastúpila po roku 2000 a jej hybnou silou sa stala znovuobjavená schopnosť jednotlivcov globálne spolupracovať a súťažiť.

Vytvára sa jav, ktorému sa hovorí platforma plochého sveta. Platforma plochého sveta je výsledkom spojenia osobného počítača, ktorý umožnil jednotlivcom vytvoriť si obsah v digitálnej forme, s optickým káblom a softvérom umožňujúcim jednotlivcovi kdekoľvek na svete spolupracovať na rovnakom digitalizovanom obsahu bez ohľadu na vzdialenosť.

Vzhľadom na tieto zmeny si každý jednotlivec a každé spoločenstvo, teda aj my, náš stav, môže a musí klásť otázku: Ako fungujeme a ako budeme fungovať v tejto globálnej súťaži? V rokoch 2001 až 2002 sme vybudovali Centrálny informačný systém Notárskej komory Slovenskej republiky (ďalej len CIS a komora), na ktorý sme napojili celú našu činnosť, aby sme sa mohli posunúť ďalej, respektíve obhájiť naše pozície. Komora zodpovedá za jeho plynulú a bezpečnú prevádzku. Súčasťou CIS sú notárske centrálny registre. Už prvý vývoj týchto centrálnych registrov predpokladal, že budú uchovávať a spracovávať dôverné, citlivé a dôležité informácie, preto aj samotná legislatíva stanovuje, aby systém fungoval 7 dní v týždni a 24 hodín denne podľa prísnych bezpečnostných pravidiel. Aby sa splnili tieto požiadavky, komora viackrát investovala do modernizácie systému a dôkladnej kontroly jeho bezpečnosti.

Vďaka novým možnostiam technológií začala komora v roku 2010 pracovať na vývoji aplikačného programového vybavenia WEBNotar, ktoré pozostáva z programového riešenia archívneho systému na neobmedzené ukladanie, generovanie a konvertovanie dokumentov v elektro-

nickej podobe, podpísaných zaručeným elektronickým podpisom (ďalej len ZEP). Tento systém umožňuje na novej technologickej platforme zabezpečiť funkčnosť starých notárskych registrov, ale svojou rýchlosťou, bezpečnosťou a používateľským pohodlím má zároveň obrovský potenciál využitia v štátnej správe a justícii.

Systém WEBNotar sa stal otvoreným pre iné systémy a dostatočne pružným na prispôbenie požiadavkám iných systémov. Už pri plánovaní nového riešenia sa zohľadnili požiadavky, ktoré by sa v budúcnosti mohli klásť na integrované obslužné miesto (ďalej len IOM), t. j. možnosť prepojenia s inými systémami a registrami iných subjektov. Išlo by o miesto, kde by občan vybavil väčšinu úradných záležitostí pod jednou strechou. S týmto cieľom boli notárske centrálny registre pripojené aj k vládnej sieti Govnet. Ponúka sa preto možnosť, aby sa systém popri tradičných notárskych registroch (osvedčené podpisy, záložné práva, závet, dobrovoľné dražby, archív listín a podobne) využil aj na iné účely ako predĺžená ruka štátnych inštitúcií a súdov (podania, zápisy, vydávanie výpisov a potvrdení, archivácia, rôzne registrácie atď.). Už vydávanie výpisov z obchodného registra súdov v Slovenskej republike a elektronické podávanie návrhov na vklad do katastra nehnuteľností dokazujú potrebu takejto spolupráce systémov, čo v konečnom dôsledku odbremeňuje štátnu správu (tak personálne, ako aj finančne) a vďaka početnému a rovnomernému rozlo-

ženiu notárskych úradov v štáte prináša výkon verejnej moci bližšie k občanom. Ako príklad možného využitia uvedeného archívneho systému WEBNotar je tu možnosť využitia v oblasti elektronizácie katastra. Návrhy na vklad vlastníckeho práva by boli podávané elektronicky prostredníctvom notárskych úradov, pričom pracovníci katastrálnych úradov by mali prístup do archívneho systému WEBNotar. Podobne ho možno použiť aj v justícii, napríklad pri vydávaní platobných rozkazov by sa návrhy podávali elektronicky prostredníctvom notárskych úradov, pričom sudcovia, respektíve vyšší súdni úradníci by mali prístup do archívneho systému WEBNotar. Tým by odpadla potreba budovať na katastrálnych úradoch alebo v justícii finančne náročné informačné systémy a dosiahli by sa úspory v štátnom rozpočte.

Zo slovenského notárstva sa vyvinula inštitúcia, ktorá rieši komplex zložitých otázok a problémov, či už odbornoprávných, kontrolných, hospodársko-finančných, technologických, sociálnych, personálnych alebo medzinárodných. Vyžaduje to uvážlivú, tvorivú a dlhodobú koncepcnú prácu a nepodliehanie unáhleným a nedomyšleným nápadom. Treba mať na zreteli, že notárstvo tu nie je pre notárov a iba notárstvo prospešné pre spoločnosť má opodstatnenie a perspektívu.

JUDr. Karol Kovács
prezident NK SR

Likvidácia dedičstva formou dobrovoľnej dražby

Základom likvidácie predĺženého dedičstva je speňaženie majetku poručiteľa, čo však pre súdneho komisára väčšinou znamená množstvo teoretických aj praktických problémov, nejednoznačnosť zákonnej úpravy a pre mnohých z nás aj malé alebo takmer žiadne praktické skúsenosti, ako toto speňaženie majetku dosiahnuť. V článku sa pokúsime podrobne rozobrať postup notára pri likvidácii dedičstva formou dobrovoľnej dražby, vhodnosť tohto inštitútu pre jednotlivé druhy majetku, ozrejmiť notárom činnosť dražobníka pri realizácii dobrovoľnej dražby, ako aj poukázať na niektoré nejasné a sporné body tohto postupu.

Hmotnoprávne a procesnoprávne aspekty

Likvidácia dedičstva je upravená v § 175t až 175v Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP), pričom nadväzuje na hmotnoprávnu úpravu § 471 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).¹ Likvidácia dedičstva sa začína právoplatnosťou uznesenia o nariadení likvidácie. Toto uznesenie vydáva výhradne súd na základe podkladov pripravených povereným súdnym komisárom. Po doručení a správoplatnení uvedeného uznesenia súdny komisár môže začať s úkonmi smerujúcimi k speňaženiu majetku, a to aj v prípade, ak ešte veriteľom neuplynula lehota na prihlásenie pohľadávok do dedičstva, uvedená v uznesení. Súdny komisár musí mať zoznam prihlásených pohľadávok v lehote určenej súdom najneskôr ku dňu vydania uznesenia, ktorým súd vykonaná rozvrh výťažku speňaženia.

V § 175u ods. 1 OSP² sa určuje cieľ samotnej likvidácie, a tým je efektívne, hospodárne a rýchle zabezpečenie odplatného prevodu alebo prechodu aktív predĺženého dedičstva na tretie osoby za čo najvyššiu cenu, za ktorú sa rovnaký alebo obdobný majetok zvyčajne predáva, a následné rozdelenie dosiahnutého výťažku medzi poručiteľových veriteľov na úhradu ich dlhov. Výber spôsobu speňaženia majetku je na poverenom súdnym komisárovi, zákon však – na rozdiel od českej právnej úpravy – neobsahuje možnosti postupu súdneho komisára alebo aspoň odkaz na iný právny predpis, v ktorom by sa

tento postup upravoval.³ Súdny komisár tak má len tri možnosti, ako likvidovať dedičstvo: dražbou podľa ustanovení zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), dražbou podľa ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách (ďalej len ZoDD) alebo priamym predajom vecí mimo dražbu. Výber by mal závisieť od posúdenia, ktorým spôsobom sa dá dosiahnuť čo najvyšší výťažok v primeranom čase za čo najnižšie náklady.

Znenie § 175u ods. 2 OSP⁴ bolo doplnené až zákonom č. 495/2009 Z. z., účinným od 1. 1. 2010, podľa ktorého súdny komisár vykonáva úkony pri speňažovaní majetku samostatne. Z doslovného gramatického výkladu tohto odseku je zrejmé, že notár je pri speňažovaní majetku nepriamym zástupcom účastníkov a robí úkony vo vlastnom mene na ich účet. Jednoznačne ale treba pri likvidácii rozlišovať úkony súdu a úkony účastníkov. Likvidáciu a speňažovanie majetku ako také v zmysle § 175u ods. 1 OSP vykonáva súd, a nie účastníci. Z uvedeného teda vyplýva, že súdny komisár speňažovanie majetku vykonáva v mene súdu oprávneného na konanie o dedičstve v zmysle § 38 ods. 5 OSP. Zo zmluvy o prevode vlastníckych práv k predmetu likvidácie alebo zo zmluvy o výkone dražby musí vyplývať, že ich uzatvára súd a že notár, ktorý ich vlastným menom podpisuje, je v dedičskom konaní poverený ako súdny komisár. Oprávnenosť tohto postupu uvidíme aj v časti, v ktorej sa budeme venovať úhrade

¹ K likvidácii dedičstva pozri aj: Tóth, P.: Likvidácia dedičstva podľa Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení 20. novembra 2006. In: ARS NOTARIA č. 4/2006, s. 16 a Breznoščáková, M.: Dlh v dedičskom konaní a predĺžené dedičstvo – IV. časť, In: ARS NOTARIA č. 4/2011, s. 4.

² Podľa § 175u ods. 1 OSP likvidáciu dedičstva súd vykoná speňažením všetkého poručiteľovho majetku. Súdny komisár je povinný postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby majetok speňažil za cenu, za ktorú sa rovnaký alebo porovnateľný majetok za obdobných podmienok zvyčajne predáva.

³ Porovnaj § 175u ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku: Likvidáci dedičtví provede soud zpeněžením jednotlivých věcí, práv a jiných majetkových hodnot ze zůstavitelova majetku podle ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, nemovitostí a podniku, ve veřejné dražbě podle zvláštního právního předpisu 34a) nebo v dražbě provedené soudním exekutorem podle zvláštního právního předpisu 34c) anebo prodejem mimo dražbu. Likvidaci dědictví lze mimo dražbu provést také prodejem všeho nebo zbyvajících zůstavitelova majetku jedinou smlouvou.

34a) Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů. 34c) § 76 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

⁴ Podľa § 175u ods. 2 OSP pri speňažovaní majetku súdny komisár koná za účastníkov konania vo vlastnom mene. O každom speňažovaní majetku súdny komisár informuje účastníkov konania a prihlíada na ich výhodnejšie návrhy na speňažovanie majetku.

nákladov dobrovoľnej dražby. Oproti tomu sú po nariadení likvidácie úkony účastníkov značne obmedzené. Zákon im exaktne umožňuje iba podávať návrhy na výhodnejšie speňaženie majetku. Dedičom však vyplýva aj povinnosť odovzdať predmet speňaženého dedičstva novému vlastníkovi, ak ho majú v držbe. Ak speňaženie prebehlo dobrovoľnou dražbou, notár môže za dedičov podpísať zápisnicu o odovzdaní tohto predmetu vydražiteľovi práve na základe § 175u ods. 2 OSP. O priebehu speňaženia notár informuje účastníkov konania. Pri likvidácii sú účastníkmi nielen dedičia, ale v zmysle § 175b OSP aj veritelia, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky. Formu podania informácie zákon neustanovuje, sme však toho názoru, že vzhľadom na dôležitosť tohto inštitútu je vhodná písomná alebo ústna forma do zápisnice. Ak to z časového hľadiska nie je možné, notár môže zvoliť aj formu telefonickú alebo elektronickú komunikáciu, o ktorej urobí do spisu záznam.

Vhodnosť speňažovania majetku formou dražby podľa ZoDD

Dražba vykonaná podľa ZoDD (ďalej aj dražba), ktorou dôjde k speňaženiu predĺženého dedičstva, má mnoho nesporných výhod.⁵ Tou najzákladnejšou je transparentnosť, keďže ide o verejné konanie, pri ktorom vlastnícke právo k predmetu dražby prechádza na tú osobu, ktorá

dá najvyššiu ponuku (ak najvyššiu ponuku dá viac účastníkov, rozhodne o udelení príklepu, a tým aj o prechode vlastníckeho práva, licitátor žrebom). Dražiť možno nielen jednotlivé veci, práva alebo iné majetkové hodnoty, ale aj súbor vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt. Ak je to teda účelné, dražiť možno predĺžené dedičstvo aj ako celok. Notár môže zvoliť za podmienok ZoDD spoločnú dražbu viacerých hnuiteľných vecí. Dražiť možno aj iné majetkové hodnoty, akými sú pohľadávky, prevoditeľné práva duševného vlastníctva alebo majetkové práva. Isté špecifikum tvorí podnik poručiteľa.⁶ Ak sa notár nerozhodne samostatne speňažovať jednotlivé majetkové hodnoty tvoriace podnik, odporúčame ho likvidovať výlučne dražbou prostredníctvom profesionálneho dražobníka. Azda až na výnimku správy majetku notári zväčša so speňažovaním majetku nemajú veľké skúsenosti. Výhodou dobrovoľnej dražby je, že ju vykonáva dražobník, čiže osoba, ktorá na túto činnosť získala koncesovanú živnosť, splňa zákonom stanovené podmienky vzdelania a praxe a má poistenie zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s jej činnosťou dražobníka vo výške minimálneho plnenia najmenej 829 847,97 eur, čiže má predpoklady na odborný a zodpovedný výkon činnosti. V neposlednom rade je výhodou aj pomerne podrobná úprava dobrovoľnej dražby v ZoDD.

⁵ K dobrovoľným dražbám pozri aj: Valová, K.: Činnosť notára pri dobrovoľných dražbách, In: ARS NOTARIA č. 4/2004, str. 13.

⁶ Podľa § 5 Obchodného zákonníka podnikom sa na účely tohto zákona rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.

Nevýhodou tohto postupu môže byť väčšia časová náročnosť, keďže je nutné dodržať zákonom stanovené postupy, a lehoty a finančná náročnosť dražby, ktorá sa ale dá predvídať a do veľkej miery môže závisieť od úspechu dražby a ceny dosiahnutej vydražením. Samotné obmedzenie obsahuje aj ZoDD, keď v § 3 ustanovuje, čo nie je možné dražiť podľa tohto zákona. Dražiť nie je možné napríklad cenné papiere, nehnuteľné veci, ktorých vlastníctvo je obmedzené predkupným právom zapísaným v katastri nehnuteľností, a hnuťelné veci, ktorých vlastníctvo je obmedzené predkupným právom zapísaným v listinách osvedčujúcich vlastníctvo a nevyhnutných na nakladanie s vecou. Dražiť nemožno ani spoluvlastnícky podiel k veci, predmety, ktoré sú zaťažené zákonným predkupným právom podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu (kultúrne pamiatky, na ktoré má štát predkupné právo). Dražiť nie je možné ani obchodný podiel vo verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným, avšak nie titulom obmedzenia v ZoDD, ale zákonnou úpravou Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ). ObZ u týchto obchodných spoločností pripúšťa po smrti spoločníka nadobudnutie obchodného podielu dedičom za predpokladu, že to spoločenská zmluva nevyklučuje (u verejnej obchodnej spoločnosti, ak to spoločenská zmluva pripúšťa) a dedič sa o účasť v spoločnosti prihlási. Likvidáciou dedičstva, ktoré tvorí aj obchodný podiel poručiťela, možno dosiahnuť len vyplatenie vyrovnacieho podielu. O jeho vyplatenie môže spoločnosť žiadať súdny komisár.⁷ Vyrovnací podiel tvorí výťažok speňaženia majetku poručiťela. Vyrovnací podiel môže byť aj predmetom dražby alebo iného speňaženia ako pohľadávka. Tento postup je vhodné zvoliť, ak by vyplatenie alebo vymáhanie vyplatenia vyrovnacieho podielu bolo časovo zdĺhavé alebo inak náročné (napríklad z dôvodu potreby vymáhania vyrovnacieho podielu súdnou cestou). Notár však musí zvážiť, či takéto speňažovanie bude efektívne, teda či je predpoklad úspešnej dražby a či nie je vhodnejšie ustanoviť napríklad správcu dedičstva, ktorý by túto pohľadávku vymáhal. Podobne platí uvedený postup, ak bol poručiťel členom družstva. Vyrovnací podiel sa určí pomerom splateného členského vkladu doterajšieho člena násobeného počtom ukončených rokov jeho členstva k súhrnu splatených členských vkladov všetkých členov násobených ukončenými rokmi ich členstva. Táto hod-

>> **Notár si dražobníka vyberie zo zoznamu dražobníkov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR. V rámci hospodárnosti dražby je vhodné, aby mal dražobník sídlo alebo pobočku v blízkosti sídla notára alebo v mieste, kde sa nachádza prevažná časť speňažovaného majetku.**

nota však najmä pri bytových družstvách nebude adekvátne trhovej hodnote členských práv a povinností v tomto družstve. Zákonná úprava však, podľa nášho názoru, iný postup neumožňuje.

Úkony pred dražbou

Notár ako poverený súdny komisár je oprávnený navrhnúť dražbu za súd ako „iná osoba“ podľa § 7 ods. 1 ZoDD aj napriek tomu, že tento zákon neobsahuje priamy odkaz na OSP. Notár si dražobníka vyberie zo zoznamu dražobníkov vedeného Ministerstvom spravodlivosti SR.⁸ V rámci hospodárnosti dražby je vhodné, aby mal dražobník sídlo alebo pobočku v blízkosti sídla notára alebo v mieste, kde sa nachádza prevažná časť speňažovaného majetku.

Zmluva o vykonaní dražby

Na vykonanie dobrovoľnej dražby notár uzavrie s dražobníkom písomnú zmluvu o vykonaní dražby. Zmluva obsahuje náležitosti uvedené v § 16 ZoDD, ako aj vyhlásenie, že predmet dražby je možné dražiť. O tom, že zmluvu uzatvára v mene súdu, sme sa zmienili už v úvode. Zmluva by mala obsahovať identifikáciu súdu, ktorý notára v dedičskej veci poveril, ako aj identifikáciu notára, ktorý v mene súdu dražbu navrhuje. Je vhodné tiež uviesť, že bol poverený súdom v konkrétnom dedičskom konaní a identifikovať rozhodnutie, ktorým bola v tomto konaní nariadená likvidácia dedičstva. Zmluva musí okrem iného obsahovať aj najnižšie podanie, pri hnuťelných veciach môže byť stanovené aj dohodou navrhovateľa a dražobníka. Uvedené však odporúčame, len ak je možné jednoznačne určiť hodnotu predmetu dražby (napríklad pohľadávka) alebo ak vie dražobník zabezpečiť kvalifikované ohodnotenie predmetu dražby. V ostatných prípadoch, aj keď je to časovo a finančne náročnejšie, odporúčame ohodnotiť

predmet dražby znaleckým posudkom a túto podmienku v zmluve výslovne uviesť. Znaleckým posudkom musí byť obligatórne ohodnotená ako predmet dražby nehnuteľnosť, podnik, jeho časť alebo kultúrna pamiatka. Ak bola hodnota predmetu dražby určená znaleckým posudkom, najnižšie podanie nesmie byť nižšie ako polovica takto určenej hodnoty. Na to sa musí pamätať pri uzatváraní zmluvy o vykonaní dražby. Ohodnotenie predmetu dražby už zabezpečuje dražobník. Zmluvou je možné dohodnúť oprávnenie licitátora znížiť najnižšie podanie. Je to

⁷ Komplikovaná situácia nastane, ak bol poručiťel jediným členom štatutárneho orgánu spoločnosti [prípadne štatutárny orgán nie je spôsobilý rozhodovať] a nový štatutárny orgán nie je menovaný (napríklad preto, lebo poručiťel bol jediným alebo väčšinovým spoločníkom spoločnosti). Súdny komisár potom musí navrhnúť likvidáciu spoločnosti v zmysle § 68 ods. 6 písm. a) ObZ.

⁸ Zoznam dražobníkov je prístupný na internetovej stránke MSSR: <http://www.justice.gov.sk/Stranky/Registre/Zoznamy-vedene-MS-SR/Zoznam-drazobnikov.aspx>

vhodné najmä z hľadiska nákladov dražby, pretože cena predmetu dražby môže klesať v danom kole bez nutnosti vykonávať opakovanú dražbu. Opakovanú dražbu, ktorá prichádza do úvahy po tom, ako predmet dražby nie je v prvom kole vydražený, je možné realizovať, len ak je táto možnosť uvedená v zmluve, inak sa s dražobníkom musí uzatvoriť dodatok, prípadne nová zmluva. Zmluvou si tiež možno dohodnúť spoločnú dražbu, ktorou sa dá dosiahnuť hospodárne speňaženie hnuťelných viacerých vecí menšej hodnoty.

Oznámenie o dražbe

Dražobník je povinný zabezpečiť oznámenie o konaní dražby, ktoré uverejní (zaregistruje) v registri dražieb, ktorým je Notársky centrálny register dražieb. Registráciu oznámenia o dražbe, podobne ako aj ďalšie notárske činnosti súvisiace s dražbou, môže vykonávať notár, ktorý dražbu navrhol bez toho, aby porušil ustanovenie § 37 Notárskeho poriadku (ďalej len NP). Hoci je súd, v mene ktorého notár koná, navrhovateľom dražby, všetky úkony súvisiace s dražbou vykonáva dražobník. Táto osoba je aj žiadateľom a účastníkom konania vo veciach notárskeho centrálného registra dražieb (registrácia oznámenia o dražbe, výsledku dražby, upustení, zmarení, neplatnosti dražby), ako aj vo veci osvedčovania priebehu dobrovoľnej dražby. Notárska úschova podľa § 32 ods. 2 ZoDD z povahy veci neprichádza do úvahy. Pri registrácii v registri dražieb je potrebné dodržať lehoty uvedené v ZoDD.⁹ Rovnopis oznámenia o dražbe podpisuje okrem dražobníka aj notár za navrhovateľa dražby a jeho podpis musí byť úradne osvedčený. Osoba, ktorá je držiteľom predmetu dražby, je povinná umožniť obhliadku veci v súčinnosti s dražobníkom.

Priebeh dražby

Samotná dražba prebieha podľa ustanovení § 20 a nasl. ZoDD. O priebehu dražby sa spisuje zápisnica. Ak je predmetom dražby nehnuteľnosť, podnik alebo jeho časť, alebo ak najnižšie podanie hnuťelných vecí, práv a iných majetkových hodnôt presiahne sumu 33 193, 92 eur, musí byť priebeh dražby osvedčený notárskou zápisnicou. Je však vhodné, aby bol notárskou zápisnicou osvedčený priebeh každej dražby, pretože sa tým vý-

znamne zvyšuje istota v právnych vzťahoch a predchádza sa prípadným sporom po dražbe. Priebeh dražby osvedčuje notár, ktorého o to dražobník požiada. Žiaden právny predpis nevyklučuje, aby ním bol aj notár poverený ako súdny komisár v predmetnej dedičskej veci. Notár, ktorý má priebeh dražby osvedčovať, sa zapisuje do oznámenia o konaní dražby. Ak z dôvodu akejkoľvek prekážky tento notár dražbu nemôže osvedčiť, dražobník musí o tento úkon požiadať iného notára a túto skutočnosť uverejniť v oznámení o konaní dražby formou dodatku. „Avšak ak nastane táto prekážka tesne pred dražbou, nestihne už dražobník spravidla túto zmenu zaregistrovať do začatia dražby. Preto sa odporúča, aby notári chodili na osvedčovanie dražieb s mobilnou kanceláriou, prostredníctvom ktorej by nový notár vedel priamo pred

konaním dražby zaregistrovať aj zmenu v oznámení o dražbe, týkajúcu sa novej osoby notára.“¹⁰ O osvedčení priebehu dražby sa spisuje notárska zápisnica podľa § 64 Notárskeho poriadku. Zápisnicu podpisuje okrem notára aj dražobník, licitátor a v prípade úspešnej dražby aj vydražiteľ alebo osoba oprávnená konať za neho. Mobilná kancelária má nesporné výhody aj pri registrácii notárskej zápisnice a pri následnom

vydaní osvedčeného odpisu notárskej zápisnice účastníkom (najmä vydražiteľovi) na mieste samom. Zápisnicu o priebehu dražby dražobník doručuje aj navrhovateľovi dražby okrem prípadu, ak by priebeh dražby osvedčoval notár, ktorý je v danej veci poverený ako súdny komisár. ZoDD nevyklučuje navrhovateľa dražby alebo osobu oprávnenú konať za neho z účasti na dražbe. Podľa nášho názoru však notár, ktorý je v tejto veci poverený ako súdny komisár, by sa na dražbe z etických dôvodov nemal zúčastniť ako účastník dražby.

Úkony po skončení dražby

Po udelení príklepu a zaplatení ceny dosiahnutej vydražením prechádza vlastnícke právo k predmetu dražby na vydražiteľa ku dňu konania dražby. Naš právny poriadok však nepozná inštitút tzv. ležiacej pozostalosti (*hereditas iacens*), teda dedičstvo, ktoré po smrti pôvodného vlastníka až do rozhodnutia o novom vlastníkovi nepatrí nikomu. Z uvedeného vyplýva, že vlastníkom dedičstva, ktoré sa speňažilo dobrovoľnou dražbou, je od smrti po-

⁹ V § 17 ods. 2 a 3, § 18 ods. 2, § 21 ods. 1 a 7, § 22 ods. 4 a § 24 ods. 9 ZoDD sa upravuje, aké oznámenia a v akých lehotách sa zverejňujú v Notárskom centrálnom registri dražieb.

¹⁰ Valová, K. a kol.: Zákon o dobrovoľných dražbách. Komentár. 1. vydanie. Praha, C. H. Beck 2010, s. 153 – 154.1

ručiteľa po udelenie príklepu dedič alebo dedičia v pomere, v akom bolo preukázané ich dedičské právo.¹¹ Ako vlastníkom sa im doručujú aj všetky listiny podľa ZoDD (napríklad oznámenie o dražbe, zápisnica o priebehu dražby). Tu je však na mieste zákonné splnomocnenie notára podľa § 175u ods. 2 OSP, vďaka ktorému postačí, ak sa tieto listiny doručujú notárovi a ten len informuje účastníkov o priebehu speňaženia.

Práva tretích osôb k predmetu dražby

Nový vlastníkom nadobúda predmet dedičstva zaťažený vecnými bremenami alebo právami zabezpečujúcimi pohľadávky tretích osôb (záložnými právami alebo právami zo zmlúv o obmedzení prevodu). Záložné práva u hnutelných vecí sa zisťujú z listín osvedčujúcich vlastníctvo a nevyhnutných na nakladanie s vecou, u nehnuteľných vecí sú vecné bremená a záložné práva zapísané v katastri nehnuteľností. Vecné bremená, záložné práva ani prípadné nájomné zmluvy prechodom vlastníckeho práva k predmetu dražby nezaničujú. To môže byť v istom zmysle aj výhoda, napríklad ak je nájomná zmluva výhodnejšia, ako by ju bolo možné uzavrieť v čase konania dražby, alebo ak vlastníkovi veci patrí za vecné bremeno primeraná odplata. Tieto skutočnosti by mali byť zohľadnené v cene predmetu dražby.

Ako už bolo spomenuté, záložné práva samotnou dražbou nezaničujú, zaničujú však zánikom zabezpečovanej pohľadávky. Poručiteľovým veriteľom pohľadávka zanikne úplne alebo čiastočne uhradením z výťažku speňaženia alebo skončením likvidácie, aj keď pohľadávka veriteľa nebola uspokojená.¹² O výmaz záložných práv by mali požiadať záložní veritelia bez zbytočného odkladu po uspokojení svojich pohľadávok alebo po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa likvidácia skončí. O výmaz môže požiadať aj záložca, v tomto prípade vydražiteľ, zánik záložného práva preukáže uvedeným uznesením. Iná situácia nastane, ak poručiteľ bol záložcom, ale nie záložným dlžníkom, a teda pohľadávka, ktorá je zabez-

pečená záložným právom na predmete dražby, nebude predmetom úhrady, ani nezanikne podľa § 175v ods. 4 OSP. Toto záložné právo bude zaťažovať predmet dražby aj po skončení likvidácie, o čom má dražobník upovedomiť účastníkov dražby. Ak bol poručiteľ ako vlastníkom záložným veriteľom zmluvne obmedzený nakladať s nehnuteľnosťou, toto obmedzenie nie je právom k cudzej veci a nijakým spôsobom nezaťažuje nového vlastníka veci.¹³

Náklady dražby

Cenu dosiahnutú vydražením vydražiteľ uhradza dražobníkovi, hoci ZoDD nevylučuje, aby ju uhradza aj priamo navrhovateľovi dražby. Tento postup však nie je obvyklý, pretože vydražiteľovi sa do tejto ceny započítava aj dražobná zábezpeka, ktorú skladá dražobníkovi pred začatím dražby.

Dražobník je následne povinný celý výťažok dražby poukázať na účet navrhovateľa dražby, ktorým je súd príslušný na predmetné konanie o dedičstve. Zároveň súdu vyúčtuje aj zmluvnú odmenu a všetky náklady spojené s dražbou. Súd ich po preskúmaní odôvodnenosti výšky odmeny a účelnosti vynaložených nákladov spojených s dražbou prizná dražobníkovi. Tak sa dá dosiahnuť možnosť preskúmania týchto výdavkov súdom a prípadne ich neschválenie v požadovanej výške. Aby sa predišlo budúcim komplikáciám, je vhodné, aby zmluva o vykonaní dražby obsahovala okrem primeranej odmeny dražobníka alebo spôsobu jej určenia aj výpočet predpokladaných nákladov dražby. Hoci sa tieto náklady nedajú vopred presne vyčíslieť, skúsený dražobník vie predpokladať, ktoré úkony musí realizovať v priebehu

dražobného konania a aká by mala byť ich maximálna výška alebo akým spôsobom sa tieto úkony spolatňujú. Medzi náklady dražby účelne vynaložené dražobníkom patrí napríklad materiálne a organizačné zabezpečenie prípravy a priebehu dražby, odmena znalca za vyhotovenie znaleckého posudku, odmena a náhrada hoto-

>> **Notár má dosah na hospodárny a efektívny priebeh dražby najmä uzavretím jednoznačnej zmluvy o vykonaní dražby, s prípadnou možnosťou schvaľovať jednotlivé úkony dražobníka nad rámec predpokladaných výdavkov.**

¹¹ Rozhodnutie NSČR R 24/2002: Zanechal-li zústaviteľ více dědiců, jsou až do vypořádání pravomocným usnesením soudou považováni za vlastníky celého majetku patřícího do dědictví. Z právních úkonů týkajících se věcí nebo majetkových práv patřících do dědictví jsou oprávněni a povinni vůči jiným osobám společně a nerozdílně, přičemž jejich dědičný podíl vyjadřuje míru, jakou se na těchto právech a povinnostech navzájem podílejí; v řízení, v němž o tato práva nebo povinnosti jde, mají postavení tzv. nerozlučných společníků. [§ 91 odst. 2 o. s. ř.] (pozn. autorov: § 91 ods. 2 OSP).

¹² Podľa § 175v OSP:

1) Súd vykoná rozvrh výťažku speňaženia majetku poručiteľa (ďalej len výťažok) medzi veriteľov.

2) Z výťažku uhradí súd postupne pohľadávky podľa týchto skupín:

a) náklady poručiteľovej choroby a primerané náklady jeho pohrebu, trovy konania a splatné výživné,

b) dlžné dane a poplatky,

c) ostatné pohľadávky.

3) Ak úhrn pohľadávok prevyšuje v prvej skupine výťažok, uhradia sa tieto pohľadávky pomerne. Obdobne sa postupuje v ďalších skupinách, pričom však v skupine c) sa uhradí pred ostatnými pohľadávkami pohľadávky zabezpečené obmedzením prevodu nehnuteľností alebo záložnými právami.

4) Právoplatným skončením likvidácie zaniknú proti dedičom neuspokojené pohľadávky veriteľov. Ak však vyjde najavo ďalší poručiteľov majetok, rozdelí ho súd veriteľom do výšky ich neuspokojených pohľadávok bez zreteľa na tento zánik. Ak zostane majetkový prebytok, prerokuje ho súd ako dedičstvo.

¹³ MS Praha 33 Ca 24/1995: Obmedzovanie do dispozičného práva vlastníka nie je právom k cudzej veci, a nemá preto ani charakter vecného bremena.

vých výdavkov notára za registráciu oznámení v Notárskom centrálnom registri dražieb a za prípadnú účasť na dražbe a podobne. Notár má dosah na hospodárny a efektívny priebeh dražby najmä uzavretím jednoznačnej zmluvy o vykonaní dražby, s prípadnou možnosťou schvaľovať jednotlivé úkony dražobníka nad rámec predpokladaných výdavkov.

Iný, a podľa nášho názoru nesprávny výklad, že navrhovateľom dražby je notár, ktorý vystupuje vo vlastnom mene, by viedol k tomu, že by si dražobník voči notárovi ako navrhovateľovi dražby vyúčtoval svoju odmenu a náhradu hotových výdavkov a túto sumu by notár musel poukázať dražobníkovi z vlastných prostriedkov, ktoré by tvorili hotové výdavky, na ktorých náhradu má notár nárok v zmysle § 18 ods. 1 písm. a) vyhl. č. 31/1993 Z. z. a následne si ich uplatní voči štátu, čiže súdu, ktorý ho v dedičskom konaní poveril. Notár by sa tak ale vystavoval riziku, že mu ich súd nepreplatí v plnej výške, ak by ich posúdil ako neúčelné alebo nehospodárne. Okrem toho by sa tieto náklady zvýšili o DPH vo výške 20 %, ktorú je povinný v zmysle vyhlášky povinný notár účtovať.

Odovzdanie predmetu dražby

Dražbou dochádza k originárnemu nadobudnutiu vlastníckeho práva, čiže nový vlastník neodvodzuje svoje postavenie od právneho predchodcu.¹⁴ Odovzdanie predmetu dražby zabezpečuje dražobník. Podkladom k odovzdaniu je notárska zápisnica osvedčujúca priebeh dražby alebo potvrdenie o vydražení, ktorého súčasťou je zápisnica o priebehu dražby spísaná dražobníkom. Predmet speňaženého dedičstva môže byť v držbe dedičov, tretej osoby, správcu, ak bol ustanovený, alebo v úschove súdu alebo uschovateľa, ak bolo dedičstvo zabezpečené neodkladným opatrením.¹⁵ O odovzdaní predmetu dražby spisuje dražobník zápisnicu. Speňaženie treba chápať v širšom kontexte, teda je ním aj odovzdanie predmetu speňaženia. Notár tu vystupuje v zmysle § 175u ods. 2 OSP v mene vlastníka a v súčinnosti s držiteľmi týchto predmetov. Zápisnicu o odovzdaní podpisuje notár, je však vhodné, aby ju podpísal aj predchádzajúci vlastník (dedič) a držiteľ, ktorý tento predmet reálne odovzdá. Dražobník zabezpečuje zaevidovanie vlastníckeho práva v prospech vydražiteľa v príslušnom registri. Pri hnutelných majetkových hodnotách ním môže byť napríklad register evidencie motorových vozidiel, register práv duševného vlastníctva a podobne. Pri nehu-

tefnostiach zašle odpis notárskej zápisnice o priebehu dražby spolu s potvrdením o zaplatení ceny dosiahnutej vydražením príslušnej správe katastra, ktorá jeho vlastnícke právo zapíše záznamom.

Výťažok dražby

Výťažok z dražieb alebo z iných foriem speňaženia poručiteľovho majetku sa poukazuje na účet súdu, ktorý notára poveril úkonmi v dedičskom konaní. Súd rozhoduje o rozvrhu výťažku v prospech jednotlivých veriteľov uznesením, pričom toto uznesenie je možné spojiť aj s výrokom o tom, že majetok, ktorý sa nepodarilo speňažiť, pripadá štátu s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa. Právoplatnosťou uznesenia sa konanie o dedičstve končí. Aj keď to z právnej úpravy

priamo nevyplýva, nazdávame sa, že toto uznesenie ako rozhodnutie vo veci samej môže vydať len súd, a nie notár ako poverený súdny komisár. Pred vydaním uznesenia je vhodné na pojednávaní so všetkými účastníkmi konania (dedičmi aj veriteľmi) preskúmať prihlásené pohľadávky. Po nariadení likvidácie už o nárokoch veriteľov nemôže súd rozhodovať v samostatnom konaní. Pri rozvrhu výťažku postupuje súd [na návrh súdneho komisára, ktorý pripraví na rozhodnutie všetky podklady aj samotný text uznesenia] podľa § 175v OSP. Notár si má uplatniť svoju odmenu a náhradu hotových výdavkov za prerokovanie dedičstva pred vydaním uznesenia tak, aby boli súdu tieto náklady uhradené z výťažku speňaženia v zmysle § 175v ods. 2 písm. a), teda v prvej skupine pohľadávok. Táto skutočnosť sa uvedie aj vo výroku uznesenia.

Záver

Aj napriek tomu, že je likvidácia dedičstva zakotvená v našom právnom poriadku už niekoľko desaťročí, jej realizácia stále vyvoláva veľa otázok. Je to nie len nejasnou a nedostatočnou právnou úpravou, ale aj relatívne zriedkavosťou tohto inštitútu v dedičskom konaní. O to zriedkavejšie je speňažovanie majetku prostredníctvom ZoDD, s ktorým má praktické skúsenosti pravdepodobne málo notárov. Veríme, že aj tento článok pomôže notárom pri realizácii likvidácie dedičstva formou dobrovoľnej dražby a pri riešení niektorých teoretických aj praktických problémov v tejto súvislosti.

JUDr. Ján Hamara, ml.

notársky kandidát JUDr. Kataríny Valovej, PhD.,
notárky so sídlom v Bratislave

¹⁴ VS Praha 1 C do 31/1992: Vlastníctvo k veciam vydraženým pri predaji vo verejnej dražbe podľa zákona č. 427/1990 Zb. sa nadobúda nie zmluvou, ale na základe inej skutočnosti stanovenej zákonom. Touto skutočnosťou, ktorú stanovuje zákon č. 427/1990 Zb., je udelenie príklepu licitátora.

¹⁵ Podľa § 100 a § 101 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy sa niektoré predmety dedičstva ukládajú aj do úschovy súdneho komisára.

Oprávnená držba ako jeden z predpokladov vydržania

Ak sa niekto uchopí držby nehnuteľnosti na základe ústnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, aj keď podľa zákona musí mať zmluva o prevode nehnuteľnosti písomnú formu (§ 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka), daná osoba nemôže byť s ohľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 11. 2011, sp. zn. 6 Cdo 78/2011)

Komentár

V uvedenom spore navrhovateľ vyvodzoval vznik svojho vlastníctva vydržaním z neformálnej dohody s právnou predchodkyňou odporcu. Predmetom tejto dohody bola nehnuteľnosť, na ktorej platný prevod vlastníctva je podľa zákona potrebná – ako je všeobecne známe – písomná zmluva. Podľa odvolacieho súdu teda navrhovateľ v skutočnosti tvrdil, že konal v právnom omyle o forme uzavretej zmluvy. Konanie v právnom omyle však môže viesť k oprávnenej držbe len výnimočne, len pri právnom omyle ospravedliteľnom. Odvolací súd ustálil: „*Omyl vo forme právneho úkonu v takej závažnej veci, ako je prevod spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti, však vzhľadom na objektívne posúdenie všetkých okolností nemôže vyvolať dobrú vieru držiteľa, že mu vec parí, a to ani v prípade, ak je subjektívne presvedčený, že ústna zmluva na prevod nehnuteľnosti postačuje. V tejto súvislosti treba prihliadnuť aj na vzdelanie navrhovateľa, keď je doktor práv. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť a vzhľadom na objektívne posudzovanie dobrej viery nemožno vyvodiť právny záver o tom, že za danej situácie bol navrhovateľ dobromyseľný. V konaní nestačí preukázať faktické ovládanie veci.*“ V závere odôvodnenia svojho rozhodnutia odvolací súd napokon poukázal na „nemožnosť naplnenia tvrdení navrhovateľa“, že neformálnu dohodu s právnou predchodkyňou odporcu, ktorej vyvodzoval vznik svojho vlastníctva, uzavrel za života rodičov. V tom čase totiž navrhovateľ a právna predchodkyňa odporcu spoluvlastníkmi domovej nehnuteľnosti ešte ani neboli. Podľa odvolacieho súdu „*na tomto právnom posúdení nemôžu nič meniť ani výsluchy svedkov, ktorí sa iba všeobecne vyjadrujú k eventuálnemu vyrovnaniu majetkových vzťahov k spornej nehnuteľnosti medzi právnou predchodkyňou odporcu a navrhovateľom.*“

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Podľa § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, uvedené v zákone alebo na základe dohody účastníkov.

Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa oprávnený držiteľ stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe počas troch rokov, ak ide o hnuťnosť, a desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Uvedené ustanovenie upravuje vydržanie ako osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. V prípade splnenia zákonom určených podmienok dochádza k nemu priamo zo zákona. K nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním musia byť splnené zároveň tieto zákonné predpoklady:

- a) oprávnená držba,
- b) uplynutie vydržacej lehoty,
- c) spôsobilý predmet vydržania.

Uvedené predpoklady sú stanovené tak, že musia byť splnené kumulatívne; ak nie je splnený čo i len jeden z nich, nedochádza k vydržaniu.

Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba (§ 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Držba je faktický stav, pri ktorom má držiteľ vec vo svojej moci, užíva ju a požíva plody a úžitky z nej, disponuje ňou, prípadne vykonáva činnosť, ktorá pripúšťa trvalý alebo opätovný výkon. Tvrdenie držiteľa, že mu vec patrí a že s ňou nakladá ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo po celé vydržacie obdobie dôvodné (R 8/1991). Oprávneným je držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí. Neoprávneným je teda držiteľ, ktorý so zreteľom na všetky okolnosti nie je (nemôže byť) dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobromyseľnosť držby zaniká v momente, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne boli spôsobilé vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec patrí. O dobromyseľnú držbu nemôže ísť, keď držiteľ veci od počiatku vedel o skutočnostiach spôsobilých objektívne (u každého iného nachádzajúceho sa v podobnej situácii) vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Oprávnená držba sa teda zakladá na omyle držiteľa, ktorý sa domnieva, že je vlastníkom držanej veci. Omyl držiteľa musí byť osprave-

dlniteľný; ospravedlniteľným je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno od každého vyžadovať so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Ak omyl presahuje rámec bežného posudzovania veci, je neospravedlniteľný. Držiteľ, ktorý drží vec na základe takého omylu, nemôže byť držiteľom oprávneným. Ospravedlniteľným omylom môže byť omyl skutkový aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z nedostatku vedomostí o dôsledkoch právnych skutočností, ktoré sú všeobecne záväznými právnymi predpismi považované za právne relevantné. Na účel prerokúvanej veci treba osobitne zdôrazniť, že omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalnej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedlniteľný [pozn.: k podobnému záveru dospel najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach – pozri napríklad sp. zn. 3 Cdo 97/2009, 4 Cdo 283/2009, 5 Cdo 30/2010 a 6 M Cdo 5/2010]. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu SR, ktorý zastáva aj v tejto veci, nie je neznalosť inak jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona pri robení právneho úkonu ospravedlniteľná – pri zachovaní zvyčajnej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so

zákonou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu *ignorantia iuris non excusat*, vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v čase, keď sa držiteľ ujal držby, nie je neospravedlniteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť, a to v prípadoch, keď je znenie zákona nejasné a pripúšťa rôzne výklady. Ak sa preto niekto uchopí držby nehnuteľnosti na základe ústnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, aj keď je podľa zákona musí mať zmluva o prevode nehnuteľnosti písomnú formu [§ 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka], nemôže byť s ohľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci.

Na záver treba poznamenať, že ako každý judikát, aj tento treba chápať a vykladať v konkrétnych súvislostiach daného prípadu. Podľa môjho názoru tu treba vnímať najmä tú skutočnosť, že navrhovateľ mal vysokoškolské právnické vzdelanie 2. stupňa a aj s prihliadnutím na to súd vyvodil záver o neexistencii jeho dobromyseľnosti.

JUDr. Katarína Valová, PhD.
notárka so sídlom v Bratislave I

Postup notára podľa § 63 Notárskeho poriadku

Vydržanie (*usucapio*) je klasickým súkromnoprávnym inštitútom známym od čias rímskeho práva. Predstavuje originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva a v podmienkach Slovenskej republiky s množstvom nedoložených a nevysporiadaných právnych vzťahov k nehnuteľnostiam často aj jediný účinný spôsob preukázania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

Účelom inštitútu vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav oprávnenej nepretržitej držby oprávneným držiteľom, ktorý je po stanovenú dobu objektívne presvedčený o svojom domnelom vlastníckom práve. Na preukázanie vlastníctva je však potrebný určitý procesný postup, teda deklarovanie nového právneho stavu verejnou listinou. V praxi ide o určenie vlastníckeho práva v občianskom súdnom konaní podľa § 80 písm. c) O.s.p., v nesporových prípadoch postupom podľa § 63 Not. por. Osobitným postupom je rozhodnutie správneho orgánu podľa § 11 a zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov.

Otázka, čo môže byť predmetom vydržania, sa v našom právnom prostredí riešila už v 19. storočí, keď sa v ustanovení § 1455 Všeobecného občianskeho zákonníka z roku 1811 uvádzalo: *„Čo možno nadobudnúť, môže byť tiež vydržané. Avšak veci, ktoré nemožno pre ich podstatnú vlastnosť alebo podľa zákona držať, ďalej veci a práva, ktoré sú vôbec nescudziteľné, nie sú predmetom vydržania.“* K tomuto ustanoveniu bol prijatý judikát Gl.Ú.N.F.3830 v tomto znení: *„Predmetom vydržania je všetko, čo môže byť v držbe. Možno teda vydržať aj spoluvlastníctvo na hnutelných*

a nehnuteľných veciach, predpokladajúc, že niet ani po subjektívnej ani po objektívnej stránke prekážok čo do spôsobilosti nadobúdať a držať.“ Uhorské obyčajové právo túto úpravu a výklad prevzalo. Stredný občiansky zákonník účinný do 1. apríla 1964 vylúčil z možnosti vydržaním nadobudnúť vlastnícke právo, ak išlo o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve (§ 115). Platný Občiansky zákonník charakterizuje nespôsobilý predmet vydržania v § 134 ods. 2 Obč. zákonníka: *„Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo štátom určených právnických osôb [§ 125]“.* Subjektom vydržania môže

byť fyzická alebo právnická osoba. Právnická osoba síce nemá vôľu, následkom právnej fikcie však platí vôľa jej zástupcu za vôľu právnickej osoby a môže jej prostredníctvom do držby vstúpiť a držať. Platné právo nevyklučuje možnosť, že za fyzickú osobu môže konať jej zástupca, za predpokladu, že je tu vôľa zastúpeného držať, vôľa zástupcu pre zastúpeného konať a právny pomer medzi zastúpeným a zástupcom.

Osvedčenie vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo o vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu formou notárskej zápisnice musí obsahovať náležitosti uvedené v § 63 písm. a) až c) Not. por. Doloženie vyjadrení podľa § 63 písm. a) bod 1 až 3 je postupné, v prípade bodov 1 a 2 obligatórne. Doloženie vyjadrenia podľa § 63 písm. a) bod 3 už obligatórne nie je, povinnosť jeho doloženia nastupuje až v prípade, ak nie je možné doložiť vyjadrenie osôb uvedených v § 63 písm. a) bod 1, z dôvodu, že tieto osoby nie sú známe, resp. sú známe, ale miesto ich trvalého pobytu alebo sídla nie

je známe (§ 1 a § 17 zákona č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, § 34 ods. 3 zákona č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, § 8 ods. 1 písm. c), d), § 16 ods. 1 písm. b), c) zákona č. 180/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov), však

len v prípade, ak sú predmetom vyhlásenia účastníka nehnuteľnosti vymedzené v § 1 zákona č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, resp. v § 3 zák. č. 326/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Notár je štátom určenou osobou na vykonávanie notárskej činnosti. Svojím postavením a svojou činnosťou dbá o usporiadanie právnych vzťahov, právnu istotu a o predchádzanie sporom. Pri svojej činnosti postupuje nestranne a nezávisle. Je viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a právnymi predpismi. Pri predložení žiadosti o vydanie vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam notár postupuje podľa § 63 Not. por. a poučí účastníka o tom, čo bude

»» **Obsahom vyhlásenia v notárskej zápisnici nemá byť len konštatovanie dobromyseľnosti držby, ale uvedenie konkrétnych okolností, ktoré nasvedčujú, že držiteľ mohol objektívne považovať nehnuteľnosť za svoje vlastníctvo.**

potrebné k vyhláseniu doložiť z jeho strany. Pre postup podľa § 63 Not. por. neplatí zásada materiálnej pravdy, ale zásada formálnej pravdy, notár sa neriadi princípom oficiality ani vyšetrovacou zásadou. Otázku nespornosti možno prezumovať len na základe vyhlásenia účastníka a z predložených listín. Notár poskytuje dôkaz o zistení, ktoré vykonal, a že to, čo je osvedčené alebo potvrdené, ak nie je dokázaný opak, sa zakladá na pravde [§ 134 O.s.p, § 3 ods. 4 Not. por.]. Pravdivosť údajov či tvrdení účastníka notár pri tejto činnosti nezisťuje, nie je jeho povinnosťou dohliadať na to, či vykonané vyhlásenie je v súlade s objektívnou pravdou. Vzhľadom na právne prostriedky, ktoré má k dispozícii, to ani nie je v jeho možnostiach. Prítomnosť notára však sama o sebe núti zúčastnené strany konať v súlade s právom. Význam osvedčenia vykonaného notárom spočíva predovšetkým v tom, že podáva vo verejnej listine dôkaz o skutočnosti, resp. o vyhlásení, ktoré sa pred ním uskutočnilo. Aj pri tejto činnosti je však notár povinný držať sa zákonom uloženou povinnosťou, a to dbať o usporiadanie a istotu v právnych vzťahoch a o predchádzanie sporom [§ 2 ods. 3 Not. por.]. Notár si vo všeobecnosti, ale najmä pri osvedčovacej činnosti musí byť vedomý, že jeho činnosť a postavenie spočíva v zabezpečení zákonnosti a právnej istoty. Nemôže podliehať tlakom a byť súčinný pri aktoch, ktoré by navonok neodporovali litere zákona, z okolností prípadu by však bolo očividné, že ide o konanie, ktoré je v rozpore s účelom a duchom zákona. Obsahom notárskej zápisnice je predovšetkým vyhlá-

senie účastníka k zákonom ustanoveným podmienkam vydržania, najmä o okolnostiach, dobe a nepretržitosti držby. Okrem okolností preukazujúcich existenciu držby je dôležité uviesť okolnosti preukazujúce jej oprávnenosť, ktorá je založená na tom, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti presvedčený o tom, že mu nehnuteľnosť patrí [§ 130 Obč. zák.]. Na právne posúdenie dobromyseľnosti držby je dostatok judikatúry. *„Dobromyseľnosť držby treba hodnotiť vždy objektívne. Nestačí subjektívne presvedčenie držiteľa, že mu vec patrí“* (V 5/1989). *„Dobromyseľnosť je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Ide o psychický stav, o vnútorné presvedčenie subjektu, ktoré samo o sebe nemôže byť predmetom dokazovania. Tým môžu byť okolnosti, z ktorých možno vyvodiť presvedčenie nadobúdateľa o dobromyseľnosti, že mu vec patrí“* (R 45/1986). Obsahom vyhlásenia v notárskej zápisnici nemá byť len konštatovanie dobromyseľnosti držby, ale uvedenie konkrétnych okolností, ktoré nasvedčujú, že držiteľ mohol objektívne považovať nehnuteľnosť za svoje vlastníctvo. Podstatnou okolnosťou je začatie oprávnenej držby, ktoré je odvodené od tzv. právneho (nadobúdacieho) titulu. Tým je zásadne právny úkon, ktorý v držiteľovi objektívne mohol vyvolať psychický stav dobromyseľnosti, že je vlastníkom nehnuteľnosti. Konštatovanie splnenia desaťročnej vydržacej doby musí byť založené na nepretržitosti oprávnenej držby, ktorú možno chápať len tak, že po celú dobu držiteľ nehnuteľnosť fakticky ovládal a trvali okolnosti zakladajúce jej

oprávnenosť. Dôkazné listiny, ktoré boli notárovi predložené na potvrdenie osvedčovaných skutočností, má notár založené v spise N.

Pri posúdení otázky, či je účastník k vyhláseniu povinný doložiť aj vyjadrenie podľa § 63 písm. a) bod 3 Not. por. notár skúma:

- či ide o nehnuteľnosti vymedzené v § 1 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, resp. v § 3 zákona č. 326/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov,
- či sú vlastníci týchto nehnuteľností osobami, ktoré nie sú známe, resp. sú známe, ale miesto ich trvalého pobytu alebo sídla nie je známe.

Tento skutkový stav notár skúma v postupnosti. Ak zistí, že predmetom vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva sú nehnuteľnosti, ktoré netvoria poľnohospodársky ani lesný pôdny fond, nepriechádza do úvahy povinnosť doloženia vyjadrenia podľa § 63 písm. a) bod 3 Not. por. Ak ide o pozemky, ktoré tvoria poľnohospodársky alebo lesný pôdny fond, vlastníci týchto pozemkov nie sú známi, resp. sú známi, ale miesto ich pobytu alebo sídla nie je známe, je povinnosťou notára trvať na doložení vyjadrenia podľa § 63 písm. a) bod 3 Not. por. Skutočnosť, ak je pri týchto vlastníkoch v katastri nehnuteľností zapísaná poznámka SPF, ešte neznamená, že tieto osoby nie sú známe, resp. sú známe, ale miesto ich pobytu alebo sídla nie

je známe. Táto zapísaná poznámka nie je hodnoverný a záväzný údaj katastra (§ 70 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov). Pokiaľ sa dokazovaním preukáže (§ 70 ods. 1 kat. zákona) identita tohto vlastníka (akýmkoľvek dôkazným prostriedkom, napríklad súkromnými, resp. verejnými listinami, vyhláseniami účastníkov a podobne), odpadá povinnosť doložiť vyjadrenie podľa § 63 písm. a) bod 3 Not. por., ktorá sa nahrádza povinnosťou doložiť vyjadrenie podľa § 63 písm. a) bod 1 Not. por.

Osobami, ktorým posledný zápis v katastri nehnuteľností preukazuje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, sú vlastníci zapísaní na liste vlastníctva, ale aj v pozemkovej knihe, ak nehnuteľnosti nie sú zapísané na liste vlastníctva. Môže ísť aj o osoby, ktorým svedčí vlastnícke právo k nehnuteľnosti, aj keď ho nemajú zaknihované, napríklad rozhodnutím štátnych orgánov, pridelových

listín, zmlúv a podobne. Ak tieto osoby zomreli, je potrebné skúmať právne nástupníctvo. Právne nástupníctvo znamená relatívne nadobudnutie práva (povinnosti), t. j. prípad, keď niekto nadobúda právo (povinnosť), ktoré iný stratil. Právny nástupca vstupuje voči tretím osobám do právneho postavenia svojho právneho predchodcu (auktora). Právne nástupníctvo býva označované aj ako právna postupnosť (sukcesia). Môže nastať na základe právnej skutočnosti alebo právneho úkonu, čo možno preukázať listinami, prípadne svedectvom osôb znalých okolností konkrétneho skutkového stavu. Nemusí ísť len o dedičov zapísaného vlastníka. Ak ide o právne nástupníctvo titulom dedenia, možno ho preukázať listinou, na základe ktorej bolo dedičské konanie ukončené. Ak takáto listina k dispozícii nie je, môže sa preukázať smrť zapísaného vlastníka úmrtným listom, prípadne svedeckým vyhlásením. V prípade dedenia sú právnymi nástupcami všetci zákonní alebo závetní dedičia.

Doloženie vyjadrenia obce, v ktorej katastrálnom území sa nehnuteľnosť nachádza, že nemá k vzniku vlastníckeho práva vydržaním výhrady, je – ako som už vyššie uviedol – obligatórne. Formu a náležitosti tohto vyjadrenia zákon bližšie nestanovuje, ako ani to, ktorý orgán obce má toto vyjadrenie vydať.

Popri vyhlásení účastníka, že splnil podmienky vydržania, je ďalšou zákonnou náležitosťou takejto notárskej zápisnice označenie dôkazov, ktoré boli notárovi predložené na potvrdenie osvedčovaných skutočností. Dôkazy, ktoré sa majú notárovi predložiť, zákon neuvádza ani ako príklady. Môžu však nimi byť napríklad listiny zakladajúce nadobúdací titul oprávnenej držby. Zákon teda rozlišuje medzi vyjadreniami podľa § 63 písm. a) bod 1 až 3, ktoré sa zakladajú do spisu, a obligatórnymi obsahovými náležitosťami notárskej zápisnice podľa § 63 písm. a) až c).

Obligatórnou náležitosťou osvedčenia vyhlásenia o vydržaní je uvedenie dňa, ktorým účastník nadobudol vydržaním vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Dôležité je rozlišovať moment vzniku vlastníckeho práva vydržaním, ktorý je časovo situovaný do minulosti, a neskorším deklarovaním tohto stavu.

Obligatórnou náležitosťou osvedčenia vyhlásenia o vydržaní je uvedenie dňa, ktorým účastník nadobudol vydržaním vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Dôležité je rozlišovať moment vzniku vlastníckeho práva vydržaním, ktorý je časovo situovaný do minulosti, a neskorším deklarovaním tohto stavu.

» **Skutočnosť, ak je pri týchto vlastníkoch v katastri nehnuteľností zapísaná poznámka SPF, ešte neznamená, že tieto osoby nie sú známe, resp. sú známe, ale miesto ich pobytu alebo sídla nie je známe. Táto zapísaná poznámka nie je hodnoverný a záväzný údaj katastra (§ 70 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam – katastrálny zákon – v znení neskorších predpisov). Pokiaľ sa dokazovaním preukáže (§ 70 ods. 1 kat. zákona) identita tohto vlastníka (akýmkoľvek dôkazným prostriedkom, napríklad súkromnými, resp. verejnými listinami, vyhláseniami účastníkov a podobne), odpadá povinnosť doložiť vyjadrenie podľa § 63 písm. a) bod 3 Not. por., ktorá sa nahrádza povinnosťou doložiť vyjadrenie podľa § 63 písm. a) bod 1 Not. por.**

JUDr. Karol Kovács
prezident NK SR

Postup súdneho komisára pri registrácii závetu do zbierky vyhlásených závetov

Článok sa zaoberá zaujímavým prípadom z praxe súdneho komisára, týkajúceho sa otázky vyhlásenia závetu, ktorý poručiteľ spísal vo forme notárskej zápisnice na Slovensku, avšak dedičské konanie prebiehalo v Českej republike.

So závetmi, či už holografnými, alografnými, alebo spísanými vo forme notárskej zápisnice sa súdni komisári stretávajú pri dedičských konaniach pomerne často. Je nepochybné, že najlepšia forma závetu, ktorú náš právny poriadok umožňuje závetcovi zvoliť, je závet spísaný vo forme notárskej zápisnice. Nielen preto, že takýto závet spisuje notár, ktorý zodpovedá za správnosť jeho obsahových aj formálnych náležitostí, ale aj preto, že takýto závet je ihneď zaregistrovaný do zbierky nevyhlásených závetov, evidovaných v Notárskom centrálnom registri závetov. To zaisťuje závetcovi, že jeho posledná vôľa bude dedičom prednesená v rámci dedičského konania. Súčasná právna úprava ukladá súdnym komisárom povinnosť každý závet zaregistrovať do zbierky závetov. Postup pri registrácii do zbierky vyhlásených závetov je upravený v § 175d ods. 3 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého: *„Ak dôjde k zisteniu stavu a obsahu závetu, založí sa jeho originál, pokiaľ závet nie je spísaný vo forme notárskej zápisnice, do zbierky vyhlásených závetov vedenej na súde“* a § 95 a nasl. vyhlášky č. 543/2005 (o Správovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy) v znení neskorších právnych predpisov, podľa ktorého:

1. „Súdny komisár vykoná šetrenie v Notárskom centrálnom registri závetov (ďalej len register závetov), pri ktorom zisťuje:
 - a) či je v ňom evidovaný závet poručiteľa, listina o vydedení alebo odvolanie týchto úkonov (ďalej len závet), a u ktorého notára a pod akou značkou je uložený,
 - b) či je v ňom evidovaný závet nachádzajúci sa v úschove súdu a na ktorom súde je uložený.
2. O výsledku šetrenia podľa odseku 1 súdny komisár vykoná záznam v spise.
3. Ak je závet uložený u súdneho komisára, stav a obsah tohto závetu zistí súdny komisár, spíše o tom zápisnicu a pripojí k nej osvedčený odpis závetu alebo jeho osvedčenú kópiu.

4. Ak je závet uložený u iného notára alebo na súde, súdny komisár požiada o zistenie stavu a obsahu závetu. Súd alebo notár zistí stav a obsah tohto závetu. O zistení spíše zápisnicu, ku ktorej pripojí osvedčený odpis závetu alebo jeho osvedčenú kópiu. Osvedčenú kópiu notárskej zápisnice súd založí do zbierky vyhlásených závetov.
5. Originál závetu súdny komisár alebo notár uvedený v odseku 4 zašle súdu, ktorý ho uloží do zbierky vyhlásených závetov; ak bol závet zriadený vo forme notárskej zápisnice, založí súd do zbierky vyhlásených závetov jeho osvedčenú kópiu.“

Notársky centrálny register závetov (NCRza) vedie Notárska komora Slovenskej republiky. Podľa §73c zák. č. 323/1992 Zb. (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov, NCRza obsahuje evidenciu nevyhlásených závetov, listín o vydedení, odvolania týchto úkonov alebo iných úkonov pre prípad smrti a zoznam vyhlásených závetov, listín o vydedení, odvolania týchto úkonov alebo iných úkonov pre prípad smrti (ďalej len závet), ktoré boli spísané vo forme notárskej zápisnice alebo ktoré notár prijal do úschovy.

Komora oznámi súdu alebo notárovi, ktorý bol ako súdny komisár poverený vykonaním úkonov v konaní o dedičstve, na základe ich žiadosti, či registruje závet poručiteľa a u koho je uložený. Žiadosti nevyhovie, ak bola doručená za života závetcu alebo odvolateľa závetu. Registrácii podliehajú:

- závetu evidované v evidencii nevyhlásených závetov v NCRza,
- závetu predložené v dedičskom konaní, spravidla dedičmi, ktoré neboli registrované v evidencii nevyhlásených závetov v NCRza.

V konkrétnom prípade, potom, čo sa účastníci konania oboznámia so stavom a obsahom závetu, bez zbytočného odkladu, najneskôr v deň vyhlásenia, súdny komisár za-

registruje závet do zbierky vyhlásených závetov v NCRza. Podľa tohto postupu každý závet – holografný, alografný alebo spísaný vo forme notárskej zápisnice – je najneskôr v deň jeho vyhlásenia zaregistrovaný do zbierky vyhlásených závetov v NCRza.

Ako som spomenula v úvode tohto článku, v praxi sme sa stretli s prípadom, pri ktorom nebolo možné uvedený postup bezvýhradne aplikovať, a preto by som ho chcela ďalej podrobnejšie rozobrať.

Závetca spísal závet vo forme notárskej zápisnice na Slovensku, ktorý bol štandardne registrovaný v evidencii nevyhlásených závetov v NCRza. Po smrti závetcu nám bola zo strany príslušného Okresného súdu doručená žiadosť o zverejnenie závetu. Po zistení stavu a obsahu závetu a vyhotovení zápisnice o zistení stavu a obsahu závetu bol príslušnému Okresnému súdu zaslaný odpis notárskej zápisnice spolu so zápisnicou o zistení stavu a obsahu závetu. Ak by dedičské konanie bolo vedené v Slovenskej republike, súdna komisárka poverená vedením dedičského konania by po oboznámení dedičov s obsahom závetu vykonala jeho registráciu do zbierky vyhlásených závetov. V tomto prípade však bolo dedičské konanie vedené v Českej republike, a preto ho súdna komisárka nemala možnosť zaregistrovať do zbierky vyhlásených závetov, keďže prístup do registra NCRza majú iba slovenskí súdni komisári.

V uvedenej veci sme kontaktovali Notársku komoru Českej republiky s cieľom zistiť postup vyhlasovania závetov v Čechách. Notárske centrálné registre v Českej a Slovenskej republike sú založené na podobnom princípe. V Čechách sú závetu registrované v Centrální evidencii závetí, ktorá je vedená Notárskou komorou Českej republiky. Podobne ako na Slovensku, aj v Českej republike potom, ako je súdny komisár poverený riešením dedičstva, vykoná šetrenie v Centrální evidencii závetí, či poručiteľ zanechal závet, listinu o vydedení alebo odvolanie týchto úkonov, alebo listinu o ustanovení správcu dedičstva.

Na porovnanie uvádzam ustanovenie § 35a zák. č. 358/1992 Sb. o notárch a jejich činnosti (notársky ráđ) v platnom znení (ďalej len NŘ):

1. „Centrální evidencie závetí je neveřejný seznam v elektronické podobě, který vede, provozuje a spravuje Notářská Komora České republiky („Komora“). V Centrální evidencii závetí jsou evidovány záveti, listiny o vydědění a listiny o odvolání těchto úkonů (dále jen „závet“) a také listiny o ustanovení správce dědictví, listiny o odvolání ustanovení správce dědictví a listiny o odvolání souhlasu s ustanovením do funkce správce dědictví (dále jen „listina o správě dědictví“). Záveti a listiny o správě dědictví jsou evidovány odděleně.

2. Komora sdělí soudu nebo jinému státnímu orgánu, notáři, který byl jako soudní komisař pověřen provedením úkonů v řízení o dědictví, a osobě, která prokáže právní zájem, na jejich žádost, zda je evidována závěť nebo více závetí zůstavitele a u koho jsou uloženy, a sdělí soudu, jinému státnímu orgánu nebo notáři, který byl jako soudní komisař pověřen provedením úkonů v řízení o dědictví, na jejich žádost, zda je evidována listina o správě dědictví zůstavitele.“

Avšak podľa §175d odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb. (Občanský soudní ráđ): „Zanechal-li zůstavitel závěť nebo listinu o správě dědictví, zjistí soud jejich stav a obsah; na dožádání soudu tak učiní i notář, který má závěť nebo listinu o správě dědictví v úschově.“

V prípade, ktorý opisujem, nastal problém s registráciou závetu do zbierky vyhlásených závetov. Na rozdiel od slovenskej právnej úpravy, „prohlášení“, alebo „publikaci“ závetu vždy vykonáva notár, ktorý má originál listiny u seba. Súdny komisár poverený dedičským konaním už žiadne zverejnenie nevykonáva. Požiadali sme súdnu komisárku poverenú dedičským konaním, aby nám oznámila, kedy s obsahom závetu oboznámila dedičov.

Notársky centrálny register však umožňuje vyhlásiť závet do zbierky vyhlásených závetov iba v prípade, ak je závetca evidovaný ako poručiteľ v registri Dnot. Keďže na Slovensku závetca ako poručiteľ nefiguroval, z dôvodu neexistencie prepojenia medzi notárskymi registrami na Slovensku a v Čechách nebolo možné tento závet zaregistrovať do zbierky vyhlásených závetov. Dátum jeho vyhlásenia, ako aj skutočnosť, že dedičské konanie sa viedlo v Českej republike, sme preto uviedli iba do časti poznámka v registri N, Nz. Na Slovensku tento závet figuruje iba v zbierke nevyhlásených závetov, napriek tomu, že dedičia boli s jeho obsahom oboznámení, resp. že dedičské konanie už bolo právoplatne skončené.

Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že ide iba o formálnu záležitosť. Skutočnosť, v akom registri závet figuruje, je z hľadiska dedičského konania nepodstatná. Dôležité je však zistenie, že z dôvodu, že súdna komisárka nemala prístup do Notárskeho centrálného registra na Slovensku, o existencii závetu sa vôbec nemusela dozvedieť. Tento prípad určite nie je ojedinelý, naopak, vzhľadom na postupnú globalizáciu nás inšpiroval, aby sme sa zamysleli nielen nad otázkou prepojenia centrálnych informačných systémov medzi Českou a Slovenskou republikou, ale aj ostatnými štátmi v rámci Európskej únie.

Mgr. Mária Brezovská

notárska kandidátka JUDr. Zuzany Grófikovej,
notárky so sídlom v Bratislave

>> **Na Slovensku tento závet figuruje iba v zbierke nevyhlásených závetov, napriek tomu, že dedičia boli s jeho obsahom oboznámení, resp. že dedičské konanie už bolo právoplatne skončené.**

Právo ma fascinuje, keď sa spravodlivosť stretáva s dobrou vôľou

Po 215 rokoch Trnavská univerzita v Trnave v roku 1992 obnovila svoju prerušenú činnosť a nadviazala na pôvodnú Trnavskú univerzitu, založenú kardinálom Petrom Pázmáňom v roku 1635 a pôsobiacu v Trnave až do roku 1777, keď bola preložená do Budína. Historická Trnavská univerzita mala vynikajúcu úroveň a mestu Trnava zabezpečila honosný titul – Sídlo múdrosti, Atény Uhorska. Vďaka Trnavskej univerzite sa mesto Trnava zapísalo do povedomia celej vtedajšej Európy, pretože inak by o nej málokto vedel. Pri svojom založení v roku 1635 mala dve fakulty – filozofickú a teologickú, v roku 1667 pribudla právnická fakulta a v roku 1769 aj fakulta medicíny. Tým sa stala prvou skutočne kompletnou univerzitou na území Slovenska. Pedagogickú a vzdelanostnú úroveň univerzity zabezpečuje nielen učiteľský zbor, ale aj vedenie, na čele ktorého je rektor univerzity. V rokoch 1635 – 1770 rektorov Trnavskej univerzity menoval provinciál Rakúskej provincie Spoločnosti Ježišovej (SJ). Činnosť a úlohy rektora sa riadili základnou normou, štatútom Ratio studiorum, ktorý bol záväzný pre všetky školy v pôsobnosti SJ. Pri výbere osoby rektora sa kládol veľký dôraz na jeho osobný – vedomostný, morálny a etický profil. Trnavskú univerzitu počas historického pôsobenia v roku 1635 – 1777 riadilo 41 rektorov. Prvým novodobým rektorom na obnovennej Trnavskej univerzite v Trnave bol v období 1992 – 1996 Anton Hajduk, 42. rektor tejto univerzity v celkovom poradí. Druhým bol v rokoch 1997 – 2000 Ladislav Šoltés, tretím v rokoch 2000 – 2007 Peter Blaho a štvrtým v rokoch 2007 – 2011 Martin Mišút. Piatym, súčasným rektorom a v poradí historicky 46. rektorom je prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., s ktorým vám prinášame rozhovor.

Pán rektor, mohli by ste sa osobne predstaviť čitateľom nášho odborného časopisu? Môžete nám prezradiť vaše koničky a osobné záujmy?

Som rád, že ste ma oslovili z takého renomovaného odborného časopisu, akým je ARS NOTARIA. Notárske povolanie považujem za jedno z najkrajších, vnášajúcich poriadok a istotu do života ľudí. Nie je to však jednoduché povolanie. Priznám sa, že v čase štúdií som sa rozhodoval ísť práve týmto smerom, život ma však zavalil inam.

Navrhli ste mi, aby som sa v úvode predstavil, čo urobím v nasledujúcich riadkoch. Možno len pre lepšiu predstavu: mám 52 rokov, som ženatý, mám dve dospelé deti a rád chodím do prírody; hrám šach, tenis, rád čosi majstrujem. Teší ma vo všetkom vnímať stopy civilizačných hodnôt, ktoré prinieslo kresťanstvo a ktoré vnímam ako priestor plný možností a výziev, či už v práve, vo vede, pedagogike alebo osobnom živote.

>> Notárske povolanie považujem za jedno z najkrajších, vnášajúcich poriadok a istotu do života ľudí.

Kde ste študovali a čo rozhodlo v prospech štúdia práva?

Študoval som právo na Právnickej fakulte Komenského univerzity v Bratislave a angloamerickú právnickú terminológiu a legislatívu na Ottawskej univerzite v Kanade. Ďalšie akademické tituly som získal na Trnavskej univerzite v Trnave. Právo ma fascinovalo tým, že ak sa správne tvorí, interpretuje a aplikuje, pomáha istote, usporiadaniu a poriadku v ľudských vzťahoch, zabraňuje svojvôli a vytvára priestor, v ktorom možno pokojne žiť. Je jasné, že takto pôsobí právo najmä vtedy, ak ho spoločnosť

akceptuje, ak sa spravodlivosť stretáva s dobrou vôľou a pozitívnym myslením, najlepšie s takým, ktoré Taliani „trefne“ vyjadrujú slovami „*ti voglio bene*“, čo možno doslova preložiť ako chcem ti dobre, či mám ňu rád. Potom je právo veľmi účinným uznaným prostriedkom ochrany povinností a práv, slobody aj zodpovednosti. Právo teda nie je len technickým nástrojom, znalosťou paragrafov, kontaktmi, silovým prostriedkom, ale znamená omnoho

Prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., rektor Trnavskej univerzity v Trnave

viac – je prístupom k životu, jeho filozofiou a smerovaním. Vždy ma lákalo robiť niečo také, čo vyžaduje ísť do hĺbky a zároveň pracovať s ľuďmi.

O vás je známe, že ste pôsobili v diplomatických službách. Mohli by ste nám niečo o tom prezradiť?

Od roku 1992 pôsobím okrem práva v oblasti diplomacie; slúžil som ako radca veľvyslanectiev v Ríme a v Londýne. Na ministerstve zahraničných vecí som pracoval v oblasti medzinárodného verejného práva a práva Európskej únie, čo som mohol prepájať s mojou vedeckou a pedagogickou činnosťou. Mal som radosť z toho, keď som študentom vysvetľoval novú rezolúciu OSN, prijatú počas predchádzajúceho dňa, bezprostredne po mojom návrate z New Yorku. To sú príjemné chvíle a pre študen-

tov užitočne strávený čas. Práca v diplomacii je zaujímavá, človek spoznáva mentalitu iných národov. Ja som po určitom čase v zahraničí prestával hovoriť o slovenských nedostatkoch a o západných vymoženostiach, ale aj naopak. Slovensko a Slováci majú podľa mňa ohromné dary, ktoré iní nemajú. Ale to platí aj o ďalších národoch, hoci nejde o tie isté dary. Stal som sa možno viac vlastencom v tom zmysle, že mi ide o dobré meno Slovenska a Slo-

>> **Právo ma fascinovalo tým, že ak sa správne tvorí, interpretuje a aplikuje, pomáha istote, usporiadaniu a poriadku v ľudských vzťahoch, zabraňuje svojvôli a vytvára priestor, v ktorom možno pokojne žiť.**

vákov, ale viac chápem, že o to isté ide Maďarom, Britom, Talianom, Američanom či Rusom. Myslím si, že práve vtedy sme viac vlastenci, keď dokážeme pochopiť vlastenectvo iných národov. Ak nie, je tam čosi choré.

A vlastenectvo určite nie je búchaním do stola, ktoré nám škodí. Byť ráznym by malo sprevádzať schopnosť presadiť v zahraničí dobro pre Slovensko vrátane ustá-

lenia presvedčenia iných štátov, že máme svoj potenciál, kultúru, dynamiku, hĺbku a schopnosť čosi dosiahnuť. Vtedy si nás vážia a počítajú s nami. Na to nemusíme byť veľkým štátom; na to musíme mať predovšetkým veľkodušnosť a lásku k vlasti, ktorá nás núti myslieť na našu dedinku, mesto, Slovensko ako na kúsok seba, potom to už ide samo voľne v nás i mimo nás. Skúmame, skúšame, čo Slovensku pomáha a tešíme sa z toho, keď to vychádza.

Diplomacia je vysunutou aktivitou toho, čo sa nachádza vnútri Slovenska a v nás samotných. V roku 2007 som bol svedkom stretnutia Federácie skautov Európy na Slovensku. Štyritisíc mladých ľudí zo šestnástich krajín Európy putovalo dva týždne po slovenských horách, mestách a dedinách. Pred touto návštevou sa väčšina z nich zaujímala, kde je Slovensko, aké sú tam podmienky života, či tam nie je nekontrolovaná kliešťová nákaza, o čom žiadali potvrdenie Ministerstva zdravotníctva SR, akú máme stravu, či sme civilizovaní. V predstavách spájali svoj putovný tábor s dobrodružnou výpravou do džungle. Na Slovensku však každý deň zažívali prekvapenia. V dedinách ich vítali s chlebom a soľou, bezplatným ubytovaním a stravovaním v rodinách, láskavými, hoci niekedy aj problematicky vyslovenými slovami. Naši lekári ochotne a bezplatne ošetrili ich zranenia a francúzskej skupine dokonca za minimálnu sumu opravili kamión. Ochota a nadšenie našich ľudí cudzincov celkom nadchli. Som presvedčený, že na dobrú výzvu vieme odpovedať veľmi dobrou odpoveďou, máme jednoducho dobré srdce. Na výročnom európskom hodnotení v Paríži sa tak, ako po každom takomto tábore, ktorý sa organizuje raz za dva roky v jednotlivých krajinách Európy, prijímalo uznesenie, v ktorom okrem iného podľa dlhej tradície treba jednou vetou charakterizovať hodnotenie krajiny, kde sa konal tábor. Slovensko je v ňom charakterizované týmito slovami: „Slovensko je predtým nepoznaný kultúrny a ľudský raj.“ Cítil som sa skvele a hneď ma napadlo: to je diplomacia! Dúfam, že ju žiadna ambasáda nepokazí, len potvrdí.

Boli ste členom tímu, ktorý pracoval na medzinárodnej zmluve medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou. V čom spočívala vaša práca?

V rokoch 1996 až 2000 som koordinoval rezorty štátnej správy pri príprave Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, ako aj Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a cirkvami a náboženskými spoločnosťami na Slovensku. Ministerstvo zahraničných vecí bolo gestorom týchto zmlúv. Bola to zaujímavá

odborná a organizačná práca, keďže išlo o prierezovú právnu problematiku takmer všetkých rezortov štátnej správy na Slovensku a zároveň o citlivú spoločenskú otázku. Zahŕňala okrem iného aj kultúrne a ideové smerovanie Slovenska pred jeho

vstupom do Európskej únie v roku 2004. Bolo potrebné chrániť nezávislosť a autonómiu oboch strán a zároveň princíp ich vzájomnej spolupráce v prospech ľudí, ktorí sú občanmi Slovenska a zároveň sú veriacimi, respektíve členmi jednotlivých cirkví a náboženských spoločností. Išlo o dohodu na právnej regulácii, týkajúcej sa ľudských práv, postavenia jednotlivých náboženských

subjektov, v prípade prvej zmluvy aj osobitného subjektu medzinárodného verejného práva. Riešili sa aj otázky prieniku právnych poriadkov, dopadu na právny poriadok Slovenskej republiky a vecne napríklad aj uznávanie manželstva, výhrady vo svedomí či celý rad civilnoprávných noriem.

Čo rozhodlo o zmene vášho profesného zamerania z rezortu diplomacie do rezortu školstva? Kedy ste začali s pedagogickou činnosťou vysokoškolského učiteľa?

Od deväťdesiatych rokov som sa paralelne venoval pedagogickej činnosti, najprv na Univerzite Komenského v Bratislave, potom v Trnave, ako aj diplomatickej práci. Funkciu dekana Právnickej fakulty a rektora univerzity však nemožno vykonávať spolu s diplomatickou činnosťou. To neznamená, že na diplomáciu rezignujem. V ôsmich tisícoch našich študentov a stovkách našich vedcov a učiteľov však vidím obrovský potenciál a ten ma presvedčil. Im venujem môj čas v súčasnosti.

Odkiaľ prišla pre vás ponuka zúčastniť sa ako kandidát na voľbu rektora Trnavskej univerzity v Trnave?

Na Trnavskú univerzitu v Trnave som dostal pozvanie od vedenia jej Právnickej fakulty počas môjho pobytu v Londýne a bol som zvolený za jej dekana. Túto prácu som mal rád, mal som priestor venovať sa aj vede, a preto som nemal žiadne ambície preberať na seba rektorskú zodpovednosť. Je však viac-menej známou skutočnosťou, že Trnavská univerzita sa ocitla po troch neúspešných voľbách s piatimi kandidátmi na rektora v rokoch 2010 a 2011 v kritickej situácii. Nielen z Právnickej fakulty, ale aj z viacerých iných strán som dostal výzvu kandidovať, možno najmä preto, že som bol pri zrode obnovení Trnavskej univerzity v roku 1992, mám primeraný vek a pracovné skúsenosti a zároveň som nebol celkom súčasťou rôznych názorových prúdov na Trnavskej uni-

verzite, keďže som určitý čas pôsobil aj v zahraničí. Senát univerzity vyjadril takúto vôľu vo februári minulého roka a v danej situácii som si uvedomoval, že stabilita inštitúcie a jej budúcnosť mi jednoducho neumožňuje povedať nie.

Môžete nám predstaviť vaše plány s univerzitou, ktorú vediete? Ako vnímate úroveň vysokého školstva teraz a v minulosti?

Poslaním univerzity je poskytovať vysokoškolské vzdelávanie na všetkých troch stupňoch štúdia v rámci akreditovaných študijných programov, zabezpečovať ďalšie vzdelávanie, vykonávať vedecké bádanie, základný a aplikovaný výskum a umeleckú činnosť a v tejto súvislosti zabezpečovať vlastnú edičnú a vydavateľskú činnosť. Univerzita je podľa môjho názoru nielen vzdelávacou, ale aj výchovnou inštitúciou, pretože jej činnosť výrazne ovplyvňuje osobnostný rast mladých ľudí, čím výrazne zasahuje do charakteru slovenskej spoločnosti a pripravuje budúcu podobu jej vývoja.

Trnavská univerzita predstavuje koncentráciu zdrojov vedy a vzdelania, ako aj profesionálnej odbornosti ľudí opierajúcej sa o tradičné hodnoty, čím je dôležitým činiteľom rozvoja a centrom kultúrneho, politického, ekonomického a spoločenského života v meste Trnava a na území jej regiónu. Jej vplyv

nie je však totožný iba s jej sídlom, ale rozširuje sa na celé Slovensko aj na Európu. Toto jej poslanie sa naplňuje aj v rámci cieľenej medzinárodnej, úniovej, cezhraničnej a regionálnej spolupráce. Je napokon významne reprezentujúcou a vplyvnou inštitúciou doma i v zahraničí. Poskytuje nezaujatý priestor pre slobodný dialóg a je účinným nástrojom šírenia porozumenia a podpory súdržnosti na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni, ako aj v rôznych oblastiach života a vedných odboroch.

Prednedávnom sme na univerzite prijali programový dokument, ktorý predstavuje rozvojové zamerania Trnavskej univerzity na nadchádzajúce štyri roky. Je v ňom vízia, spočívajúca na myšlienke, že vzájomne sa podmieňujúcimi a podporujúcimi piliermi priorít, ktoré treba monitorovať a uplatňovať v každej oblasti jej činnosti, sú hodnoty, kvalita a dobré hospodárenie. Najhlbším a najširším základom koncepcie celej činnosti univerzity a jej špecifikom je princíp uznania a ochrany hodnôt vo výchove a vzdelávaní, ako aj vo vedeckej, výskumnej a umeleckej činnosti, ktorého podstatou je vnímanie objektívnosti existenciálnych východísk ako opak relativistického pohľadu na realitu života.

Kvalita vo všetkých oblastiach činnosti TU, najmä vo výchove, vzdelávaní, vedeckej, výskumnej a umeleckej činnosti, je podmienkou akreditácie, stability, udržateľného rastu, vplyvu a prosperity, ako aj uplatnenia absolventov. Efektívnu ochranu hodnôt a zabezpečenie kvality musí

sprevádzať stály prioritný záujem dosiahnuť udržateľnosť a rozvoj jej materiálnych a ekonomických podmienok.

Naším zámerom je vniesť integrovaný prístup k problémom. Čo je napríklad najhlbšou príčinou súčasnej ekonomickej krízy? Nie je to politické zlyhanie, ktoré ponecháva ekonomike neprimeranú morálnu autonómiu? Nie je to vo svojej podstate uprednostnenie izolovaného pragmatizujúceho pohľadu pred celou a pravdivou mozaikou života?

Trnavská univerzita má päť fakúlt – fakultu zdravotníctva a sociálnej práce, pedagogickú, právnickú, teologickú a filozofickú fakultu. Možno by som si dovolil malú paralelu. Univerzita sa usiluje byť čo najuniverzálnejším zdrojom humanitných a spoločenskovedných pedagogických a vedeckých snáh; usiluje sa teda prinášať čo najkomplexnejšie poznatky a odovzdávať ich mladým ľuďom. Jej univerzálnosť spočíva nielen v tom, že súčtom jej fakultných aktivít pokryje veľmi rozsiahlu časť života, ale aj tým, že týmto jednotlivým aktivitám pripomína ich spoločný zmysel a východiská, ako aj tým, že upozorňuje na vzájomné súvislosti výsledkov práce jej jednotlivých zložiek. V tejto spojitosti sa spravidla usilujem poukázať na špecifikum našej univerzity, ktorým je otvorený kresťanský priestor myslenia pre vedu a vzdelávanie. Tento priestor ponúka každému jasnú informáciu o princípoch

>> Univerzita by mala byť tým prvkom spoločnosti, ktorý v čase všeobecných pochybností a rezignácie ponúka zdravé analýzy a povzbudzuje ponukou reálnych východísk.

a základe, na ktorom pre nás známa veda vyrastá a ktorý umožňuje jej zdravý rast. Univerzitu preto považujem za dôležitý kameňok v mozaike, ktorá je pokladom, ale aj aktívnym účastníkom zá-

pasu o zdravé myslenie a koncepciu vedy a vzdelávania počas stáročí i dnes.

Univerzita by mala byť tým prvkom spoločnosti, ktorý v čase všeobecných pochybností a rezignácie ponúka zdravé analýzy a povzbudzuje ponukou reálnych východísk.

Pod otvorenosťou univerzity myslím jej cieľavedomé zameranie sa na konkrétny rozvoj domácich aj medzinárodných vonkajších vzťahov ako kvalitnej a verejnosti známej inštitúcie s vlastnou atraktívnou ponukou a široko prístupným priestorom na hľadanie odpovedí v slobodnom dialógu.

Je na univerzite, aby bola užitočnou partnerskou inštitúciou v spoločnosti, ale aj na spoločnosti, aby si to viac uvedomovala.

Vnímame, že je nevyhnutné podporovať skutočný akademický charakter vysokoškolských inštitúcií a posilňovať ich dôstojnosť a rešpekt, čo nie je možné bez ich vlastnej autonómie. Naše kroky by mali viesť k spoločenskému potvrdeniu užitočnosti univerzity ako silného partnera iných inštitúcií a štátu.

Tento partnerský princíp by mal byť základom vnímania vecí: akreditácia by mala byť predovšetkým procesom, v ktorom sa za najdôležitejší cieľ považuje reálna pomoc a podpora pri zvyšovaní kvality vzdelávania a vedy, hoci

plnenie kritérií má, samozrejme, aj svoje sekundárne dôsledky.

Štát ako partner vysokých škôl by nemal podceňovať kľúčový prínos vedy a pedagogiky z hľadiska súčasnosti, a najmä perspektívy, čomu zvyčajne málo zodpovedá jeho školská rozpočtová kapitola. Na druhej strane, univerzity by mali recipročne chápať a oceniť všetky pozitívne štátne signály vedúce k podpore vedy a vzdelávania v čase ekonomickej nedostatčnosti. Vo všeobecnosti som presvedčený, že úroveň vysokých škôl je daná odbornou a ľudskou úrovňou jej učiteľov a študentov, ako aj administratívnych a technických zamestnancov. Nesúhlasím s tým, že by nebola dobrou, napríklad učiteľia sú spravidla obdivuhodní vo svojom pôsobení v slovenských podmienkach.

Aký máte názor na uplatnenie absolventa právnických fakúlt v súčasnosti? Akú úspešnosť vykazujú študenti Právnickej fakulty vašej univerzity pri uplatnení v praxi?

Uplatnenie absolventov práva je vážnou otázkou. Stretávam sa s tým, že pomerne známa náročnosť štúdia práva na Trnavskej univerzite prináša ovocie a jej absolventi sú žiadaní v praxi. Ide však o zložitý a ťažko kvantifikovateľný komplex okolností, ktoré sa týkajú tak školy, ako aj zamestnávateľov a štátu. Záleží na regióne, do ktorého sa študent po absolvovaní štúdií vracia, nárokoch absolventa, na tom, čo sa myslí pod uplatniteľnosťou absolventov, a na viacerých iných faktoroch.

V akej forme sa stretávate s notármi, notárstvom a v čom vidíte ich priority pre spoločnosť? Ako vnímate postavenie notára a jeho úlohu pri výkone súdneho komisára pri prerokovaní dedičstva z kresťanského hľadiska?

K notárskemu povolaniu: Výkon kompletnej dedičskej agendy zo strany notára je veľmi dôležitou časťou jeho činnosti, obsahujúcou nielen právne, ale aj morálne, psychologické a vo všeobecnosti ľudské aspekty života. V tomto kontexte sa naňho okrem požiadaviek na citlivý prístup a spravodlivé rozhodovanie kladie aj požiadavka pamätať na dôstojnosť života a jeho perspektívu v celej jeho kontinuite, teda na človeka, ktorý zanecháva majetky a práva, ako aj na jeho dedičov. Dôstojnosť človeka, spravodlivosť, nádej, sú fenomény, ktoré priestor kresťanstva umocňuje a ktorým dáva opodstatnenie.

Teraz na veselšiu nôtu. Spomínate si na úsmevné príbehy z vášho diplomatického a pedagogického pôsobenia?

Spomínam si na jeden milý okamih zo svojho pedagogického pôsobenia. Raz som na prednášku z medzinárodného práva zobral moju, vtedy malú dcérku, mala asi šesť rokov. Posadil som ju k stolu za seba a ja som

prednášal asi pre dve stovky študentov kapitolu z medzinárodného práva. Počas druhej hodiny prednášky sa niektorí poslucháči začali na mňa usmievať, čo ma povzbudilo a potvrdilo mi ich záujem o tému, ako som sa nádej, možno vyvolaný aj zaujímavým spôsobom prednesu. Úsmevy sa množili a ja som bol čoraz spokojnejší. O chvíľu ich však bolo akosi priveľa a sem tam sa ozval aj tlmený smiech. To som si už nevedel vysvetliť a pozorne

som sa na poslucháčov zaoberal s cieľom zistiť, na čom sa tak bavia, snáď nie skutočne na dejinách morského práva? Reakciou na to bol neskryvaný výbuch smiechu, ktorý mi už dokonale zničil ilúziu, že zábava súvisí s prednáškou. So zlou pred-

tuchou som sa obrátil za seba k miestu, kde sedela moja dcérka. Nesedela, šibalka, ale stála pri tabuli, na ktorej boli nakreslené veľké hodiny s ručičkami v podobe trefných kresbičiek animovaných tvárí, naznačujúcich, ako by bolo dobre, keby sa prednáška už skončila. Tak som to pochopil a vtedy jej aj vyhovel...

A jeden milý okamih z diplomatického prostredia. Očakával som vysoko postavenú diplomatickú návštevu, ktorú som mal slávnostne prijať namiesto veľvyslanca na ambasáde. Pripravoval som si privítaciu reč, primerané oslovenie, krok po kroku program, písomnosti, detaily. Nadišla očakávaná chvíľa. Host prišiel, začali sa rokovania, podávala sa káva. Pitie kávy je aj psychologická barlička: môže sa miešať, sypať cukor, nalievať mlieko, aby sa dalo čosi premyslieť a nebolo treba odpovedať hneď... Rokovania sa na môj vkus skončili akosi rýchlejšie než bolo zvykom, ani som svoju kávu nestihol ochutnať. Všimol som si, že môj partner je akýsi nesvoj, akosi sa ponáhľa a túto časť návštevy absolvoval len formálne. Po jeho odchode som si trochu rozčarovaný sadol ku káve. V tom momente som však situáciu pochopil. Namiesto cukru mi zrejme môj vtipný ambasádny kolega nasypal do cukorničky soľ, ktorej si môj host dal poriadne tri lyžičky. Napriek tomu sa usmieval a ďakoval mi. Uznal som, že je dobrým diplomatom, a neskôr som s ním zažil veľa príjemných chvíľ.

Vážený pán rektor, dovoľte mi, aby som vám vo svojom mene, ako aj v mene celého notárskeho spoločenstva zaželel pri vašej práci veľa trpezlivosti, pokoja, dobrých pedagógov a spolupracovníkov, aby Trnavská univerzita v Trnave, ktorú v súčasnosti vediete, šírila dobré meno nielen mesta Trnava, ale celej vysokoškolskej obce našej vlasti.

Ďakujem za rozhovor.

Otázky kládol JUDr. Jozef Opatovský
člen redakčnej rady ARS NOTARIA

Právna úprava nehnuteľností a práv k nim po rekodifikácii občianskeho práva v ČR

Dňa 16. apríla 2012 sa v Prahe konal seminár na tému novoprijatého Občianskeho zákonníka Českej republiky, schváleného zákonom č. 89/2012 Sb., ktorý nadobudne účinnosť 1. januára 2014. Hlavnou témou tohto seminára bola právna úprava nehnuteľností v novoprijatom Občianskom zákonníku (ďalej len OZ) a jej porovnanie so súčasným stavom. Hlavným prednášajúcim bol prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš, ktorý bol predsedom rekodifikačnej komisie nového Občianskeho zákonníka. Ďalšími prednášajúcimi boli JUDr. Peter Bezouška, Ph.D., a JUDr. Václav Bíly, LL.M.

V úvode seminára predstavil profesor Eliáš nový Občiansky zákonník a zameral sa na zmenu právneho slova zmyslu „veci“ definovaných v novom Občianskom zákonníku, ktorá zahŕňa všetko, čo je rozdielne od osoby, a slúži potrebám ľudí (§ 489 OZ). Ďalej uviedol, že pôvodný občiansky zákonník výslovne nepozná označenie nehmotná vec, ale jej faktickému užívaniu sa nebráni, s tým, že v novom OZ sú nehmotnými vecami práva, ktorých povaha to pripúšťa, a iné veci bez hmotnej podstaty (§ 496 ods. 2 OZ). Ďalej uviedol, že v zmysle § 493 OZ

ľudské telo ani jeho časti, ak boli od tela oddelené, nie sú veci. Tu uviedol výnimku špecifikovanú v § 112 OZ, v zmysle ktorého vlasy alebo podobné časti ľudského

tela, ktoré možno bezbolestne odňať bez znečistenia a ktoré sa prirodzenou cestou obnovujú, možno prenechať inému aj za odmenu a hľadí sa na ne ako na vec hnutelnú. Ďalej uviedol, čo nie je vecou v právnom slova zmysle – sú to niektoré práva, pokiaľ nemajú majetkovú povahu (osobnostné právo), ďalej prejavy osobnej povahy (autorské diela, umelecké výkony, vynálezy), ľudské telo a jeho časti, okrem uvedenej výnimky. Vecou v právnom slova zmysle nie je ani zviera, ktoré sa v doteraz platnom OZ považovalo za vec, v novom OZ má však živé zviera zvláštny význam a hodnotu ako zmyslami nadaný živý tvor, a nie vec. Ustanovenia o veciach sa na živé zviera použijú podobne iba v rozsahu, v ktorom to neodporuje jeho povahe (§ 494 OZ). Príslušenstvom veci je v súčasnej právnej úprave to, o čom rozhodne vlastník, že je príslušenstvom, po novom sa však príslušenstvo veci hodnotí na základe objektívneho zistenia. Je to vedľajšia vec vlastníka pri veci hlavnej, pokiaľ je účelné, aby sa s ňou trvalo užívala spoločne v rámci jej hospodárskeho určenia (§ 510 OZ).

>> **Veľkou novinkou je nové ustanovenie § 506 nového OZ, ktoré sa vracia k zásade *superficies solo cedit*. To znamená, že súčasťou pozemku je priestor nad povrchom aj pod povrchom stavby, zariadenie na pozemku a iné zariadenia s výnimkou stavieb dočasných vrátane toho, čo je zapustené v pozemku alebo upevnené v múroch.**

v múroch. V zmysle prechodného ustanovenia § 3054 nového OZ stavba, ktorá nie je podľa doterajších právnych predpisov súčasťou pozemku, na ktorom je zria-

Veľkou novinkou je nové ustanovenie § 506 nového OZ, ktoré sa vracia k zásade *superficies solo cedit*. To znamená, že súčasťou pozemku je priestor nad povrchom aj pod povrchom stavby, zariadenie na pozemku a iné zariadenia s výnimkou stavieb dočasných vrátane toho, čo je zapustené v pozemku alebo upevnené

dená, prestáva byť dňom nadobudnutia účinnosti tohto OZ samostatnou vecou a stáva sa súčasťou pozemku, ak má v deň nadobudnutia účinnosti tohto zákona vlastnícke právo k stavbe aj vlastnícke právo k pozemku rovnaká osoba. To neplatí, ak je vlastník stavby odlišný od vlastníka pozemku a o stavbe, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve. Prof. Eliáš ďalej uviedol, že podľa § 984 nového OZ ak nie je stav zapísaná vo verejnom zozname v súlade so skutočným právnym stavom, svedčí zapísaný stav v prospech osoby, ktorá nadobudla vecné právo za odplatu, v dobrej viere od osoby k tomu oprávnenej podľa zapísaného stavu. Dobrá viera sa posudzuje k obdobiu, keď k právnemu úkonu došlo. Podľa nového OZ sa vlastníkom veci stane ten, kto získal vec, ktorá nie je zapísaná do verejného zoznamu, a bol vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že druhá strana je oprávnená vlastnícke právo previesť na základe riadneho titulu, pokiaľ k nadobudnutiu došlo na verejnej dražbe, od podnikateľa v rámci bežného obchodného styku, za odplatu od niekoho, komu vlastník vec zveril, od neoprávneného dediča atď. (§ 109 OZ).

V novom OZ boli zavedené aj inštitúty riadneho a mimoriadneho vydržania. Základným rozdielom medzi týmito inštitútmi ako spôsobmi nadobudnutia vlastníckeho práva k veci je to, že pri mimoriadnom vydržaní vydrží držiteľ vlastnícke právo, aj keď nepreukáže právny dôvod, na ktorom sa jeho držba zakladá, avšak až po uplynutí dvojnásobne dlhého obdobia, ktoré by inak bolo potrebné na riadne vydržanie. To neplatí, ak sa držiteľovi preukáže nepoctivý úmysel (§ 1094 OZ).

Ďalším špecifikom v prípade podielového spoluvlastníctva je obmedzenie trvania zákonného predkupného práva na odplatné aj bezodplatné prevody na obdobie šiestich mesiacov odo dňa vzniku spoluvlastníctva, ktoré vzniklo pre prípad smrti, alebo inou právnou skutočnosťou tak, že spoluvlastníci nemohli svoje práva a povinnosti od počiatku ovplyvniť (§ 1124 OZ). To neplatí, ak bolo spoluvlastníctvo zriadené zmluvou, kde si dĺžku tohto predkupného práva môžu spoluvlastníci upraviť inak. A v zmysle prechodného ustanovenia § 3062 nového OZ zákonné predkupné právo spoluvlastníkov podľa pôvodného občianskeho zákonníka zanikne uplynutím jedného roka od účinnosti nového OZ. Novinkou je aj § 1138 OZ, ktorý upravuje dohodu spoluvlastníkov nehnuteľnosti rozhodnúť o jej správe inak, ako podľa veľkosti ich spoluvlastníckych podielov, takáto dohoda však vyžaduje formu verejnej listi-

»» **V novom OZ boli zavedené aj inštitúty riadneho a mimoriadneho vydržania. Základným rozdielom medzi týmito inštitútmi ako spôsobmi nadobudnutia vlastníckeho práva k veci je to, že pri mimoriadnom vydržaní vydrží držiteľ vlastnícke právo, aj keď nepreukáže právny dôvod, na ktorom sa jeho držba zakladá, avšak až po uplynutí dvojnásobne dlhého obdobia, ktoré by inak bolo potrebné na riadne vydržanie.**

»» **Nový OZ Českej republiky prináša mnoho historických právnych inštitútov a až 70 % nových právnych pojmov.**

ny, ktorá sa zapíše do verejného zoznamu.

Novinkou je aj takzvané prídavné spoluvlastníctvo, uvedené v § 1223 nového OZ, podľa ktorého vec prináležiaca spoločne niekoľkým vlastníkom samostatných vecí určených na také užívanie vytvára miestne a účelom vymedzený celok a slúži na spoločný účel tak, že bez nej nie je užívanie samostatných

vecí dobre možné, je v prídavnom spoluvlastníctve týchto vlastníkov. V praktickom slova zmysle ide o spoločnú cestu v záhradkárskej osade k pozemkom a chatám jednotlivých záhradkárov.

Ďalej boli rozobraté vecné bremená, ktoré sa podľa nového OZ delia na „služebnosti“, ktoré zaväzujú vlastníka veci k pasivite, niečo strpieť, niečoho sa zdržať (služebnosť inžinierskych sietí, opora cudzej stavby, právo na vodu, právo pastvy atď., ktoré majú svoj pôvod ešte v rímskom práve) a na druhú skupinu tzv. „reálne bremená“, ktoré zaväzujú vlastníka veci ku konaniu (dočasný vlastník veci je ako dlžník voči oprávnenej osobe niečo jej dávať alebo niečo konať; tieto reálne bremená vznikli

**MODERNÉ
POISŤOVACIE
SLUŽBY**

www.mps.sk

Poistenie profesijnej zodpovednosti
Notárskej komory SR prostredníctvom
poisťovne Allianz Slovenská poisťovňa, a. s.,
sme dohodli iba pre vás.

Potrebujete prehodnotiť všetky svoje
súčasnú druhy poistenia?

Neváhajte a kontaktujte nás!

Kontakt

Mgr. Miroslav Urbánek

e-mail: urbanek@mps.sk, mobil: 0948 660 068

v stredoveku). Ďalšia časť seminára bola venovaná podrobnej analýze právneho stavu podľa nového OZ, týkajúceho sa nájmu nehnuteľných vecí, konkrétne nájmu bytu a domu, jeho vzniku, trvania a zániku.

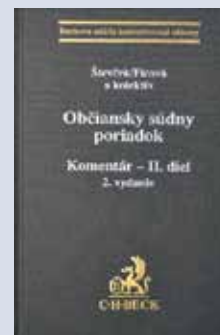
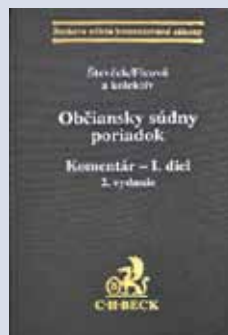
V závere seminára boli predstavené aj očakávané zmeny stanovené v legislatívnom zámere vlády Českej republiky z januára 2012, týkajúce sa nového zákona o katastri nehnuteľností, ktorý bude vychádzať už z prijatého nového OZ a ktorého jednou z navrhovaných zmien je rozlišovanie právnych vzťahov zapisovaných k nehnuteľnostiam formou poznámky. Táto poznámka sa bude vzťahovať samostatne na nehnuteľnosť a samostatne na osoby, ktoré sú vlastníčkmi týchto nehnuteľností. Ako sme uviedli, nový OZ Českej republiky prináša mnoho historických právnych inštitútov a až 70 % nových právnych pojmov. V súčasnosti je ťažké povedať, čo tento nový OZ prinesie do praxe. V každom prípade sú takéto semináre veľmi potrebné, lebo sa z nich dá čerpať aj pre stále neukončenú rekodifikáciu Občianskeho zákonníka na Slovensku a navrhovať do nej zmeny, kde bude inštitút notárskej zápisnice ako verejnej listiny nevyhnutný na zachovanie nielen právnej istoty, ale aj na predchádzanie možným budúcim súdnym sporom.

JUDr. Jozef Opatovský, JUDr. Pavol Dorič, PhD.
členovia redakčnej rady ARS NOTARIA

Recenzia

V roku 2012 vydalo nakladateľstvo C. H. Beck Praha druhé vydanie Komentára k Občianskemu súdnemu poriadku, ktorý spracoval autorský kolektív pod vedením Doc. JUDr. Svetlany Ficovej, CSc. a JUDr. Mareka Števčeka, PhD. Členkami autorského kolektívu boli aj notárky so sídlom v Bratislave, JUDr. Zuzana Grófiková, ktorá spracovala komentár k ustanoveniam § 38, § 175a – 175l, a JUDr. Katarína Valová, PhD., ktorá spracovala komentár k ustanoveniam § 175m – 175zd. Právni odborníci z praxe, ktorí dennodenne aplikujú tieto ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v praxi ako súdom ustanovení súdni komisári, po prvýkrát spracovali komentár k ustanoveniam, ktoré sa týkajú dedičského procesu.

Tento komentár k ustanoveniam dedičského procesného práva je priekopnícky z dvoch uhlov pohľadu. Po prvýkrát má široká právnická obec k dispozícii pohľad na uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku z pozície praktikov – notárov, pričom komentár obsahuje podrobný opis situácií, ktoré prináša prax, a navyše aj návod na ich riešenie. Na druhej strane je komentár napísaný užívateľsky ústretovo, absentujú

rozsiahle teoreticko-formálne konštrukcie, jednotlivé ustanovenia zákona sa vykladajú zrozumiteľne. To, že je výklad zameraný na prax, však neznamená, že sa neopiera o fundovaný teoretický základ, ktorým autorky nesporne disponujú. Možno povedať, že v tomto texte sa skĺbila teória s praxou a naplnil sa poznatok z čias starého Ríma: „*Teoria sine praxi sicut currus sine axi, praxis sine teoria sicut currus sine via – Teória bez praxe je ako voz bez osi, prax bez teórie je ako voz bez cesty*“.

JUDr. Karol Kovács
prezident NK SR

Odborný seminár notárov a zamestnancov notárov

Vzdelávacia komisia Notárskej komory Slovenskej republiky zorganizovala dňa 15. marca 2012 v Košiciach odborný seminár notárov a zamestnancov notárov, ktorého nosnými témami boli vlastnícke právo ako predmet zmlúv, spoluvlastnícke podiely ako predmet zmlúv, podielové spoluvlastníctvo a jeho vysporiadanie, autorské právo a iné predmety duševného vlastníctva a dedenie.

Prednášajúcimi týchto tém boli dvaja odborníci z teórie a praxe týchto oblastí – prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc., z Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach a JUDr. Ladislav Duditš, sudca Krajského súdu v Košiciach. Moderátorkou a zároveň jednou z organizátoriek tohto odborného seminára bola notárka, členka vzdelávacej komisie NK SR JUDr. Miriam Imrich Breznoščáková.

Seminára sa zúčastnilo približne päťdesiat účastníkov, čo svedčí o záujme notárov o takýto druh školenia, ktoré je prínosom pre pravidelné vzdelávanie notárov a ich zamestnancov. Prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc., v úvode seminára priblížil účastníkom nový Občiansky zákonník prijatý v Českej republike, ktorý nadobudne účinnosť 1. januára 2014. Uviedol, že z jeho pohľadu ide o rozsahovo veľkú zmenu v občianskom práve Českej republiky, keďže nový Občiansky zákonník obsahuje viac ako 70 % nových pojmov, na ktoré nadväzuje veľké množstvo súvisiacich právnych predpisov, nevyhnutne si vyžadujúcich novelizáciu. Ako príklad uviedol zavedenie inštitútu odmietnutia aj zrieknutia sa dedičstva do dedičského práva, rozšírenie dedičských skupín zo štyroch na šesť, možnosť ústnej formy závetu a zavedenie pojmu „právni jednaní“ namiesto rokmi zaužívaného pojmu „právni úkon“.

Po tomto úvodnom vystúpení sa ujal slova JUDr. Ladislav Duditš, ktorý účastníkom seminára priblížil pojmy majetok a vlastníctvo, uviedol praktické prípady, ktoré riešil Najvyšší súd Slovenskej republiky a týkajúce sa určenia predmetu vlastníctva, vzniku a zániku vecí ako predmetu dedičstva, najmä domov a bytov ako predmetov dedičského konania.

Ďalšou témou seminára bolo vydržanie vlastníckeho práva, kde sa spomenulo, že vydržaním môže nadobudnúť vlastníctvo aj maloletý, ktorý prostredníctvom úkonov rodičov pri správe svojho majetku vstúpil do dobromyseľnej držby a vykonával ju (Rozsudok Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky z 26. mája 2004, sp. zn. 4 Cdo 21/2004). Zároveň bolo poukázané, že v zmysle citovaných ustanovení §§ 129 ods. 1 a 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka je oprávneným držiteľom ten, kto nakladá s vecou ako s vlastnou, a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. Dobromyseľnosť teda znamená, že držiteľ je ohľadom existencie svojho práva v omyle. Posúdenie, či držiteľ je alebo nie je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne, a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) účastníka, pričom vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a charakter daného prípadu od každého požadovať, nemal, respektíve nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí, a ide pritom o omyl ospravedliteľný. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval so zvyčajnou mierou opatrnosti, ktorú možno so

zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu *ignorantia iuris non excusat* (neznalosť zákona neospravedlňuje), vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v čase, keď sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedliteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť, a to v prípadoch, keď je znenie zákona nejasné a pripúšťa rôznych výklad. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 30/2010).

>> **V Českej republike ide z pohľadu občianskeho práva o rozsahovo veľkú zmenu, keďže nový Občiansky zákonník obsahuje viac ako 70 % nových pojmov, na ktoré nadväzuje veľké množstvo súvisiacich právnych predpisov, ktoré si nevyhnutne vyžadujú novelizáciu.**

V ďalšej časti seminára predniesol profesor Vojčík svoj príspevok na tému autorských práv a práv výkonných umelcov, s ktorými sa môžu notári ako súdni komisári stretnúť vo svojej praxi, ako s predmetom vlastníctva v dedičskom konaní po poručiteľovi. Spomenul rozdiel medzi osobnostnými právami, ktoré zanikajú smrťou autora, a majetkovými právami ako právami absolútnej povahy, ktoré sa vzťahujú na všetkých a ich subjekt sa ich nemôže vzdať. Ako príklad relatívnych majetkových práv uviedol nevyplatené honoráre autora, ktorý zomrel a ktoré sú ku dňu jeho smrti známe, to znamená, že je známe, od koho sú a komu patria. Na druhej strane sú absolútne majetkové práva, ktoré môžu byť predmetom dedičstva po poručiteľovi a ktoré sa v rámci dedičského konania neoceňujú, to znamená, že sú bez určenia hodnoty. Ide tu o autorské práva, ktoré smrťou autora nezaničujú, je však potrebné ich vziať do úvahy v rámci dedičského konania. Profesor Vojčík prítomným priblížil rôzne prípady z praxe, s ktorými sa môžu stretnúť notári, ako aj súdni komisári. Zároveň uviedol, že samotný námet diela nie je autorským právom, ale do režimu autorských práv možno subsumovať až zhotovenie tohto diela. Tieto autorské práva trvajú až 70 rokov po smrti autora, pričom po ich uplynutí sa takéto dielo stáva voľným, ale nemôže sa používať. Môže sa z neho čerpať iba úžitok. Ďalej uviedol rozdiel medzi autorským a premysleným právom, kde autorské právo sa nadobúda neformálne,

>> **Vydržaním môže nadobudnúť vlastníctvo aj maloletý, ktorý prostredníctvom úkonov rodičov pri správe svojho majetku vstúpil do dobromyseľnej držby a vykonával ju.**

t. j. jeho vytvorením a možnosťou jeho vnímania, a premyslené právo sa nadobúda jeho registráciou v zmysle platnej právnej úpravy. Bližšie k tejto téme odporučil pozrieť si platný autorský zákon.

JUDr. Duditš ďalej v rámci seminára priblížil tému bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM) a jeho vysporiadania, kde predmetom BSM môže byť všetko, čo môže byť predmetom majetku. Ďalej uviedol, že zmluva o prevode nehnuteľností je platná a účinná už jej samotným jej spísaním, jej účinky však nastávajú až povolením jej vkladu na príslušnej správe katastra. Tu JUDr. Duditš podotkol, že mnohí právnicki si chybné vykladajú, že táto zmluva nadobúda účinnosť povolením vkladu v katastri nehnuteľností, čo však nie je správne, pretože účinná

je už jej podpísaním, a povolením vkladu nastávajú len jej vyššie spomínané účinky. Prednášajúci poukázal aj na rozdiel medzi pojmom prechod práv a prevod práv, pričom prechod práv nastáva dedením a prevod práv nastáva zmluvou.

V závere seminára jeho organizátori poďakovali prednášajúcim za ich podnetné a praktické rady a vyjadrili presvedčenie, že takýto druh školenia má pre notárov veľký prínos a jeho pravidelné realizovanie je potrebné.

JUDr. Pavol Dorič, PhD.
člen redakčnej rady ARS NOTARIA

Zľava: JUDr. Ladislav Duditš, sudca Krajského súdu v Košiciach, JUDr. Martina Mižíková, predsedníčka vzdelávacej komisie NK SR, JUDr. Katarína Valová, PhD., členka Prezídia NK SR a predsedníčka legislatívnej skupiny PNK SR a členka redakčnej rady ARS NOTARIA, prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc., Právnická fakulta UPJŠ Košice a JUDr. Miriam Imrich Breznoščáková, členka vzdelávacej komisie NK SR, členka legislatívnej skupiny PNK SR a medzinárodnej skupiny PNK SR

Konferencia notárov v Bratislave

Tohtoročná jarná konferencia notárov sa konala 23. marca 2012 v priestoroch hotela Bonbón v Bratislave. Prvýkrát prebiehala podľa pravidiel obsiahnutých v rokovacom poriadku konferencie notárov, ktorý bol schválený na predchádzajúcej konferencii. V súlade s § 4 ods. 5 rokovacieho poriadku konferenciu otvoril a viedol JUDr. Miroslav Pavlovič, viceprezident Notárskej komory SR, ktorý privítal prítomných notárov a osobitne hostí – štátnu tajomníčku Ministerstva spravodlivosti SR Mgr. Máriu Kolíkovú a generálneho riaditeľa sekcie civilného práva JUDr. Martina Maliara.

JUDr. Miroslav Pavlovič, viceprezident NK SR

Mgr. Mária Kolíková vo svojom príhovore konštatovala, že Ministerstvo spravodlivosti SR považuje Notársku komoru SR a notárov za svojho partnera a že požiadavky MS SR na súčinnosť s Notárskou komorou sa vo väčšine prípadov stretávajú s okamžitou reakciou a hľadaním východísk. Vyzdvihla spoluprácu s Notárskou komorou SR pri notárskych skúškach a výberových konaniach na obsadenie voľných miest na notárskych úradoch. Mrzí ju, že spoločnú snahu o legislatívne zmeny sa nepodarilo dotiahnuť do konca. Podľa jej slov bude potrebné vyriešiť aj aplikáciu rozhodnutia Európskeho Súdneho dvora, ktoré súvisí s podmienka-

» **Štátna tajomníčka Mgr. Mária Kolíková vo svojom príhovore konštatovala, že Ministerstvo spravodlivosti SR považuje Notársku komoru SR a notárov za svojich partnerov.**

mi štátnej príslušnosti pri výkone notárskeho povolania. Skonštatovala, že napriek tomu, že spolupráca s NK SR a notármi je na vysokej úrovni, vyskytujú sa aj s prípady, ktoré vyvolávajú otázky. Osobitne poukázala na problém, s ktorým sú notári v súčasnosti konfrontovaní, a to osvedčovanie vyhlásení účastníkov konania o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. MS SR dostalo množstvo podnetov, na základe ktorých muselo prešetriť postup notárov. Na základe týchto podnetov boli podané disciplinárne návrhy. Na záver Mgr. Mária Kolíková uviedla, že MS SR nechce byť opozíciou, ale partnerom pri dodržiavaní štandardov riadneho výkonu notárskeho povolania.

Na tejto konferencii sa mali schvaľovať dva interné predpisy Notárskej komory, a to Poriadok dohľadu nad činnosťou notárov a novela Sadzobníka CIS. Oba návrhy týchto predpisov ich predkladateľ – Prezídium NK SR (PNK) – v súlade s § 4 ods. 16 rokovacieho poriadku z rokovania konferencie stiahol. Predpis dohľadu stiahol PNK z dôvodu potreby jeho dopracovania o problematiku, ktorá sa javí ako aktuálna v súvislosti s tým, že Ministerstvo spravodlivosti SR si plošne od notárov vyžiadalo notárske zápisnice o vydržaní podľa § 63 Notárskeho poriadku. Návrh novely Sadzobníka CIS, v ktorom sa navrhovalo zvýšenie niektorých jeho položiek, stiahol PNK z dôvodu, že boli medzičasom pripravené iné riadiace a organizačné opatrenia, ktoré zabezpečia zvýšenie príjmových položiek v rozpočte CIS.

V programe konferencie odzneli aj výročné správy o činnosti orgánov NK SR. Výročnú správu prezidenta NK SR predniesol JUDr. Karol Kovács, prezident NK SR. Vyzdvihol v nej predovšetkým prácu viceprezidenta NK SR JUDr. Pavloviča, ako aj prácu predsedov jednotlivých komisií. Po odznení správy boli diskutovanými témami najmä Centrálny informačný systém a Webnotár. Výročnú správu predsedu Vzdelávacej ko-

mité NK SR JUDr. Pavloviča, ako aj prácu predsedov jednotlivých komisií. Po odznení správy boli diskutovanými témami najmä Centrálny informačný systém a Webnotár. Výročnú správu predsedu Vzdelávacej ko-

Zľava: JUDr. Karol Kovács, prezident NK SR, Mgr. Mária Kolíková, štátna tajomníčka MS SR a JUDr. Martin Maliar, generálny riaditeľ sekcie civilného práva MS SR

misie predniesla JUDr. Ludmila Joanidisová, členka PNK a členka vzdelávacej komisie. Prítomných oboznámila aj so skutočnosťou, že JUDr. Magdaléna Valušová odstúpila z funkcie členky vzdelávacej komisie a na jej miesto nastúpila JUDr. Iveta Vašková. Výročnú správu predsedu revíznej komisie predniesla JUDr. Anka Pčolová, jej predsedníčka. Výročnú správu predsedu disciplinárnej komisie predniesol JUDr. Štefan Demian, jej predseda. V súlade s § 32 organizačného poriadku NK SR a § 3 ods. 6 rokovacieho poriadku dostali výročné správy všetci notári elektronickou poštou minimálne päť dní pred konaním konferencie. Ďalším bodom programu bolo schvaľovanie členského príspevku notárov do NK SR a jeho rozdelenie medzi

NK SR a sociálny fond. Po rozsiahlej diskusii na túto tému bol schválený návrh revíznej komisie NK SR, a teda výška ročného členského príspevku sa stanovila na 660 eur so splatnosťou do 31. 5. 2012, z toho dotácia do sociálneho fondu je v sume 166 eur za každého notára. Následne JUDr. Ivan Lošonský, PhD., predniesol správu o stave poskytnutých finančných prostriedkov zo sociálneho fondu na finančné dary a preddavky na tieto dary. Posledným bodom programu bola diskusia a po jej skončení predsedajúci rokovanie konferencie ukončil.

JUDr. Katarína Valová, PhD.
členka Prezídia NK SR

Aktuality z medzinárodnej činnosti NK SR

V oblasti medzinárodných vzťahov Notárskej komory SR sa členovia Prezídia NK SR a členovia Medzinárodnej skupiny NK SR zúčastňovali v období prvého štvrťroka 2012 najmä pracovných ciest, ktoré vyplývajú z povinností v medzinárodných združeniach, a sledovali zmeny vo svojich oblastiach.

Zľava: DDR. Ludwig Bittner, prezident Rakúskej Notárskej komory, JUDr. Daniela Machová, notárska koncipientka JUDr. Heleny Divišovej, notárky so sídlom v Hradci Králové, Mgr. Peter Danczi, predseda medzinárodnej skupiny Prezídia Notárskej komory Slovenskej republiky, Mgr. Katarína Valušová, členka Medzinárodnej skupiny PNK SR, notárska kandidátka JUDr. Márie Malíkovej, notárky so sídlom v Bratislave

Výročné zasadnutie Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci

V dňoch 9. a 10. februára 2012 sa v Bruseli konalo výročné zasadnutie Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci, na ktoré bol pozvaný člen Sekretariátu NK SR Tomáš Gardon. Keďže Európska justičná sieť chce v budúcnosti integrovať aj ostatné právne profesie, náš zástupca mal možnosť oboznámiť sa s činnosťou národných justičných sietí, činnosťou pracovných skupín siete, štúdiami Európskej komisie o aplikácii niektorých nariadení a podobne.

Zasadnutie valného zhromaždenia Rady notárstiev EÚ a stretnutie Iniciatívy stredoeurópskych notárstiev

Dňa 16. 3. 2012 sa konalo v Bruseli zasadnutie valného zhromaždenia Rady notárstiev Európskej únie (CNUE), na ktorom som sa zúčastnil ako zástupca NK SR z poverenia prezídia. Na zhromaždení sa prerokúvali témy, ktoré sa najviac dotýkajú európskych notárov v súčasných dňoch, najmä oblasti týkajúcej sa uznávania odborných kvalifikácií, prístupu občanov cudzích členských štátov EÚ do notárskeho povolania, nariadenia o dedení s cezhraničným prvkom, zápisu zmlúv k nehnuteľnostiam v cudzom štáte atď. Na zasadnutí sa dohodli aj predbežné bilaterálne stretnutia so zástupcami Rakúskej notárskej komory a Nemeckej spolkovej notárskej komory, od ktorých si slubujeme prehĺbenie dobrých dip-

lomatických vzťahov našich komôr a snád aj prevzatie dobrých praktických skúseností notárstiev v Rakúsku a Nemeckej spolkovej republike.

Dva týždne po valnom zhromaždení CNUE sa konalo v Prahe stretnutie Iniciatívy stredoeurópskych notárstiev (Hexagonála) za účasti troch zástupcov nášho prezídia. Najdôležitejším výsledkom tohto zasadnutia bolo vytvorenie pracovnej skupiny Hexagonály, ktorá sa bude zaoberať možnosťami prepojenia registrov elektronických listín jednotlivých štátov Hexagonály (u nás Notársky centrálny register listín). Okrem tohto sa, samozrejme, prerokúvali aj novinky v jednotlivých krajinách Hexagonály, čo je podstatným účelom tejto iniciatívy.

Kongres stredoeurópskych notárstiev

V Salzburgu sa dňa 12. a 13. 4. 2012 konal už 24. kongres stredoeurópskych notárstiev, na ktorom Notársku komoru SR tiež zastupovali delegáti. Hlavnou témou konferencie bola činnosť notára z pohľadu základných ľudských práv a slobôd a s tým súvisiace otázky európskeho občianstva a podobne.

Schválenie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o dedičskom práve

Za najdôležitejšiu udalosť uplynulého obdobia možno považovať schválenie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o dedičskom práve. Tento dokument bol schválený Európskym parlamentom a v legislatívnom procese pokračuje do Rady Európskej únie. Tu sa už veľké zmeny nepredpokladajú a najdôležitejšie zásady tohto nariadenia sú najmä možnosť voľby rozhodného práva na dedenie pre občanov so zvyčajným pobytom v niektorom z členských štátov Európskej únie a zavedenie európskeho osvedčenia o dedičstve, ktoré sa bude priamo zapisovať do verejných registrov jednotlivých štátov. Do nášho právneho poriadku sa tak môžu dostať vecné práva z iných krajín pri občanoch žijúcich v cudzine a vlastniacich majetok registrovaný v Slovenskej republike. Po schválení tohto nariadenia Radou ešte bude plynúť vyše tridsaťmesačná legisvakačná lehota, takže naše vnútroštátne právo sa bude musieť prispôbiť ustanoveniam tohto nariadenia v tejto lehote.

Mgr. Peter Danczi

člen Prezídia NK SR a predseda medzinárodnej skupiny PNK SR

Stanovisko k vydávaniu elektronických výpisov z obchodného registra aj zamestnancami notárskych úradov z pohľadu praxe

Notárska komora Slovenskej republiky spustila od 1. 12. 2011 nový systém online vydávania výpisov z obchodného registra prostredníctvom notárskych úradov. V tomto systéme možno prostredníctvom notárskeho úradu vydať výpis z obchodného registra v listinnej podobe spravidla do jednej minúty.

Z praxe vzišla otázka, či výpis z obchodného registra môže vydať a podpísať aj zamestnanec notárskeho úradu.

Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov „Notár môže písomne poveriť zamestnancov vykonaním jednotlivých úkonov, ktoré sú predmetom notárskej činnosti, najmä pri osvedčovaní pravosti podpisov, správnosti odpisov a kópií listín, a čiastkovými úkonmi pri spisovaní listín“.

Prezídium Notárskej komory Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 3. 2. 2012 prijalo pod č. 225/2012 uznesenie, ktorým jednomyselne schválilo stanovisko, že výpis z informačných systémov verejnej správy (napríklad z Obchodného registra) môže vydávať aj zamestnanec poverený notárom. Takýto zamestnanec môže vyžiadať svojou prístupovou kartou výpis z informačného systému verejnej správy a takto doručený výpis podpísať spôsobom podľa § 28 Notárskeho poriadku. Prezídium Notárskej komory Slovenskej republiky zároveň jednomyselne schválilo stanovisko, že archiváciu výpisu z obchodného registra je oprávnený zrealizovať aj zamestnanec notára, ktorý vlastní ZEP.

JUDr. Miroslav Gregor ml.

člen Prezídia NK SR a predseda analytickej skupiny PNK SR

Notárska komora SR získala cenu Microsoft Industry Awards

Dňa 3. 5. 2012 spoločnosť Microsoft už po šiesty raz ocenila najlepšie zákaznicke riešenia svojich partnerov. Microsoft Industry Awards je cena, ktorá sa udeľuje za riešenia využívajúce inovatívne technológie spoločnosti Microsoft.

Tento rok sa do šiestich kategórií prihlásilo 14 partnerov s 21 zákaznickými riešeniami. Medzi ocenenými v ka-

tegórii najinovatívnejšie riešenie s použitím Microsoft technológií bola aj Notárska komora SR (dodávateľ spoločnosť ATOS) za systém výpisu z obchodného registra na pracoviskách notárov.

Ocenenia oficiálne odovzdal generálny riaditeľ Microsoft Slovakia Peter Čerešník. Cenu za Notársku komoru SR prevzal Peter Varga a za spoločnosť ATOS Pavol Zárevúcky.

Ocenenie Microsoft Industry Awards 2012

Tretí rad z pravej strany: Pavol Zárevúcky, zástupca spoločnosti ATOS, a Peter Varga, vedúci správca CIS – Notárska komora SR

Informácie

o výberových konaniach, vzdelávaní v komore a o vymenovaných notároch (rok 2012)

19. – 21. 9. 2012	Základný kurz pre notárskych koncipientov, miesto konania: sídlo NK SR
10. – 11. 10. 2012	Výberové konanie na miesta notárov, miesto konania: Brezno-Tále
11. – 13. 10. 2012	Školenie notárov, miesto konania: Brezno-Tále
24. – 26. 10. 2012	Zdokonaľovací kurz pre notárskych koncipientov, miesto konania: sídlo NK SR

S poľutovaním oznamujeme, že dňa 18. 2. 2012 zomrela JUDr. Gizela Dancziová, bývalá notárka so sídlom v Štúrove, s ktorou posledná rozlúčka bola dňa 21. 2. 2012. Notárska komora SR týmto vyjadruje pozostalým úprimnú sústrasť.

Vzdelávacia komisia NK SR rozhodla v súlade s § 4 ods. 2 Skúšobného poriadku Notárskej komory Slovenskej republiky o zrušení termínu konania zdokonaľovacieho kurzu pre notárskych koncipientov, ktorý sa mal konať v dňoch 23. – 25. apríla 2012, z dôvodu, že v stanovenom termíne sa na zdokonaľovací kurz prihlásilo menej ako 10 notárskych koncipientov.

Zmeny v orgánoch Notárskej komory SR

Na februárovom zasadnutí PNK odvolalo JUDr. Ivanu Vagaš z legislatívnej skupiny PNK z dôvodu jej nástupu na materskú dovolenku. Na aprílovom zasadnutí PNK zvolilo za členku legislatívnej skupiny PNK JUDr. Dagmar Hudecovú, notárku so sídlom v Bratislave.

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky vymenoval:

- s účinnosťou od 17. 1. 2012:
JUDr. Vladimíru Muškovú za notárku do sídla vo Veľkých Kapušanoch v obvode Okresného súdu Michalovce,
 - s účinnosťou od 31. mája 2012:
JUDr. Andreu Barancovú za notárku do sídla v Lučenci v obvode Okresného súdu Lučenec,
JUDr. Jána Hamara ml. za notára do sídla v Rimavskej Sobote v obvode Okresného súdu Rimavská Sobota,
JUDr. Katarínu Žiakovú za notárku do sídla v Považskej Bystrici v obvode Okresného súdu Považská Bystrica.
- Srdečne blahozeláme.

Slávnostné vymenovanie notárov na pôde Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky za prítomnosti viceprezidenta NK SR JUDr. Miroslava Pavloviča, prvá fotografia: JUDr. Vladimíra Mušková, druhá fotografia zľava: JUDr. Andrea Barancová, JUDr. Katarína Žiaková a JUDr. Ján Hamara ml.

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, komentár
Branislav Pospíšil – vyd. Iura Edition

Rok vydania: 2012
Počet strán: 648
Väzba: tvrdá

Cieľom krátkeho komentára zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii je poskytnúť širší pohľad na jednotlivé ustanovenia zákona, a predovšetkým novely zákona (č. 348/2011 Z. z.), ktorá významným spôsobom upravila niektoré pravidlá konkurzu a reštrukturalizácie. Porovnáva právny stav do 31. 12. 2011 s právnou úpravou účinnou od 1. 1. 2012, a to prostredníctvom upravených častí dôvodových správ. Odkazuje na súvisiace ustanovenia a obsahuje aj vecný register. Súčasťou publikácie je aj nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní.

Ochrana pokojného stavu v Občianskom zákonníku
Artúr Soldán – vyd. C. H. Beck

Rok vydania: 2012
Počet strán: 88
Väzba: mäkká

Publikácia predstavuje praktickú realizáciu správnych konaní v obciach a mestách v súvislosti s konkrétnym ustanovením OZ o ochrane proti zrejmemu zásahu do pokojného stavu. Ustanovenie §5 OZ dáva konkrétne oprávnenia obciam a mestám, aby v konaní predbežne zásah zakázali alebo uložili obnovenie predchádzajúceho stavu. Ide tu o prelínanie súkromného a verejného práva, a to ustanovenie uvedené v OZ, ktorého realizácia sa uskutočňuje čisto v procese správneho poriadku. V publikácii je okrem teoretického výkladu uvedený aj spôsob, ako postupovať pri podaných žiadostiach o riešenie susedských sporov, spolu so vzorní úkonov v správnom konaní a príkladmi z praxe.

Nové inštitúty českého civilného procesu
Karel Svoboda – vyd. Wolters Kluwer

Rok vydania: 2012
Počet strán: 248
Väzba: mäkká

Publikácia sa zaoberá aktuálnym vývojom a ďalšími perspektívami českého civilného procesu. Vyrovnáva sa so súčasným ponímaním bremena tvrdí a dokazovať, opisuje a kritizuje súčasný režim koncentrácie sporného konania. Analyzuje novely procesných predpisov, ku ktorým došlo v posledných rokoch. Pozornost venuje najmä konaniu pred všeobecnými súdmi, ale aj konaniu pred rozhodcom a súdnym exekútorom. Zdôrazňuje, že jednotlivé procesné inštitúty, ktoré posilňujú zodpovednosť účastníkov za výsledok sporu, síce nie sú protiústavné, ich efekty sa však kumulujú a pozmenujú civilný proces v neprospech účastníkov, ktorí dôverne nepoznajú pravidlá civilného konania.

Občiansky súdny poriadok I. + II. diel, komentár, 2. vydanie
Marek Števček, Svetlana Ficová a kolektív – vyd. C. H. Beck

Rok vydania: 2012
Počet strán: 2 223
Väzba: tvrdá

Publikácia (vo dvoch zväzkoch) predstavuje komplexné, rozsiahle a podrobné spracovanie jednotlivých ustanovení občianskeho súdneho poriadku, ktoré sú doplnené judikatúrou, súvisiacimi ustanoveniami a súvisiacimi predpismi. Prináša aj komentované kľúčové nariadenia či iné akty sekundárneho jediného práva z oblasti európskeho civilného procesu. V závere sú doplnené prílohy z oblasti slovenskej legislatívy (zákon o advokácii, zákon o súdoch, zákon o sudcoch a prísediacich, zákon o správe a vymáhaní súdnych pohľadáv atď.) a z oblasti práva civilného procesu EÚ (európsky exekučný titul, európsky platobný rozkaz, nariadenie o doručovaní, nariadenie o dokazovaní, právna pomoc v cezhraničných sporoch, európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci, Brusel I, Brusel II atď.). Komentár reflektuje právny stav k 1. januáru 2012.

Zastúpenie v súkromnom práve
M. Jurčová, B. Pavelková, Z. Nevolná, A. Olšovská, R. Smyčková – vyd. C. H. Beck

Rok vydania: 2012
Počet strán: 256
Väzba: mäkká

Zastúpenie je právny inštitút, ktorý vyžaduje abstraktné myslenie a zvládnutie náročných teoretických a praktických právnych konštrukcií. Kniha poskytuje teoretický rozbor princípov zastúpenia a na jeho základe oboznamuje so zastúpením v občianskom ako všeobecnom súkromnom práve. Na tento výklad nadväzuje osobitný rozbor v rodinnom práve, obchodnom a pracovnom práve, ktoré síce vychádzajú z právnej úpravy zastúpenia v OZ, ale vzhľadom na ich špecifiká majú aj osobitnú úpravu. Záver knihy je venovaný zastúpeniu v civilnom procese.

Encyklopedie pojmu nového soukromého práva
Eva Janečková, Vladimír Horálek – vyd. Linde

Rok vydania: 2012
Počet strán: 205
Väzba: mäkká

Poslanecká snemovňa Parlamentu ČR schválila nový občiansky zákonník s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2014. Publikácia prináša výber niektorých nových právnych termínov, s ktorými pracuje nový český občiansky zákonník a ktoré predchádzajúci občiansky zákonník nepozná, a podáva k nim základné vysvetlenie. Encyklopédia poskytuje poučenie o tom, čo všetko prináša nový občiansky zákonník v ČR.

Obchodní právo 5
Irena Pelikánová – vyd. Wolters Kluwer

Rok vydania: 2012
Počet strán: 356
Väzba: tvrdá

Kniha sa venuje výkladu tej časti obchodného práva, ktorá sa zaoberá zodpovednosťou a náhradou škody, neplnením zmluvných podmienok a ich následkom a verejnoprávnej zodpovednosti v obchodnom práve. Všeobecne sa zaoberá zodpovednosťou a výklad opiera o jednotlivé ustanovenie českého obchodného zákonníka. Výklad prihliada aj na rekonštrukciu súkromného práva v ČR. Právny stav publikácie je k 1. 1. 2012.

Právo společností – ohlédnutí za dvěma desetiletími účinnosti obchodního zákoníku
zostavili Irena Černá, Petr Čech – vyd. C. H. Beck

Rok vydania: 2012
Počet strán: 303
Väzba: tvrdá

Zborník odborných statí, ktorý vyšiel pri príležitosti životného jubilea docentky Ivany Štenglovej, významnej osobnosti českej komercialistiky.

Valná hromada s. r. o.
Tomáš Dvořák – vyd. Wolters Kluwer

Rok vydania: 2012
Počet strán: 435
Väzba: mäkká

Hlavnou témou publikácie je rozbor platnej českej právnej úpravy valného zhromaždenia s. r. o. podľa Obchodného zákonníka, pričom zohľadňuje aj starorakúsku právnú úpravu o spoločnostiach s ručením obmedzeným. Významnú pozornosť venuje vládne návrhu právnej úpravy valného zhromaždenia podľa pripravovaného zákona o obchodných spoločnostiach a družstvách. Pri rozbere sa kniha neobmedzuje len na českú právnú úpravu, ale prihliada aj k právnym úpravám tejto problematiky na Slovensku, v Poľsku a NSR.